

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Esztár Község Önkormányzata

2022.12.21.- 2027.12.20.

Felülvizsgálva: 2024.12.09.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	61
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	68
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	73
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	75
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	76
1. A HEP IT részletei.....	76
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	76
Jövőképünk	78
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális)	79
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	93
3. Megvalósítás	98
3.1 A megvalósítás előkészítése	98
3.2 A megvalósítás folyamata	98
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	102
3.4 Nyilvánosság	102
3.6 Érvényesülés, módosítás	104
4. Elfogadás módja és dátuma	105

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet** alapján megjelent **Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum** szerint átdolgozva Esztár Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024. decemberben történő felülvizsgálata az alábbi betűtípussal kerül kiegészítésre.

A település bemutatása

Esztár község Hajdú-Bihar Vármegye keleti részén, a román határ mellett helyezkedik el. A szomszédos Pocsaj községgel szinte teljesen egybeépült település. Debrecentől 31 km-re, Berettyóújfalutól pedig 21 km távolságra fekszik. Közúton Debrecen felől a 4808-as, Berettyóújfalu felől a 4812-es úton közelíthető meg, közös vasútállomása van Pocsajjal (Pocsaj-Esztár) a Debrecen – Sáránd – Nagykereki vasútvonalon. Tájélföldrajzi szempontból Esztár a Berettyó – Körös vidék alföldi középtáj Berettyó – Kálló köze és Érmelléki löszös hát kistájainak

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

határán fekszik. A településtől délre folyik a Berettyó. A falu nyugati határában található a helyi természeti értékként nyilvántartott, értékes madárfaunával rendelkező Nagyszék-tó.

1. kép: Hajdú-Bihar vármegyei térkép részlet

A település rövid története, múltja Esztár történetéről átfogó, tudományos igényű összefoglaló eddig még nem jelent meg. Elsősorban a hagyományokról, a paraszti gazdálkodás múltjáról szól a – már ritkaságnak számító – Zsupos Zoltán írt Esztár néprajza című kiadvány. Esztár település nevét először 1215-ben Yztharij formában a Váradi Regestrumban említik, amikor is Mihály birtoka volt.

A XIII. századra a királyi uradalomból teljesen a Hontpázmányok tulajdonában került. 1241-ben – mint ahogy azt Regorius váradi kanonok feljegyezte – a tatárok szinte elpusztították a falut és környékét egyaránt. A lakosság a nádrengetegben talált bújóhelyet és itt vészelte át a tatárdúlást, majd újra benépesítette a települést. Szerencsés földrajzi fekvésének köszönhető, hogy a jelentősebb falvak sorába emelkedett a község. Ugyanis Váradtól (az egykori megyeközpontból) itt vezetett át az út a Berettyón, ahol vámot kellett fizetni Debrecen felé haladva.

A török hódoltság után a XVII-XVIII. sz.-ban újra települt a falu. Ez időben telepítettek ide 11 jobbágycsaládot Szabolcs megyéből. Ez nemcsak a népesség számát növelte, de jelentős gazdasági erőt is jelentett. A település lakossága a nagy vándorlások után is magyar maradt, nem érintette a XVIII. sz. eleji román bevándorlás, mely Bihar déli részén igen számottevő volt.

A falu neve eredetének többféle magyarázata ismert:

1. Pesty Frigyes a helység nevét Bethlen Gábortól eredezteti. Egykoron a település magtára mellett elhaladván a „Körülte lévőktől kérdezték, hogy azon kitűnő épület – értve a magtár mitsoda, erre a felelet az volt: „Ez tár” (az az, magtár). Így először „Eztárnak, később Esztár szókiejtéssel nevezhetett el.”
2. Osváth Pál szerint az ősidőkben egy István nevű birtokos építette a várat és a falu erről kapta a nevét. Először „István várának majd Istárnak” és végül Esztárnak nevezték.
3. Tagányi Károly feltevése, hogy „az 1233-tól emlegetett iszto, osztró, osztoró vagy eszteró nevű gyeplőgyepek, cölöpöktől, karókból készült vízi művek lehettek.” S innen ered a helységnév.
4. Kiss Lajos szerint a személynévként is használt szláv star, öreg, régi, ó melléknévből keletkezett, de van olyan is, aki a szintén ösztörű, ágasfa, töltés, gát főnévből vezeti le az Esztár nevet.

A legkorábbi leletek ezen a területen virágzó új kőkori kultúrákról tanúskodnak. A Berettyó völgyi települések sorában a gazdag lelőhelyek közé sorolható az esztári Fenyves domb, mely az egykori Erdődy-Szunyogh kastély telkén fekszik. E terület rétegei – a szakemberek szerint – a tartós és folyamatos megtelepedést bizonyítják. Az eddig ismert legrégebbi leletek a középső neolitikumból való festett kerámiák. A további kutatások, ásatások talán fényt deríthetnének arra a kérdésre is, hogy a Honfoglalás idején valóban élet volt-e ezen a területen. A feltárások alapján az „Ördög árka”- mely ma is ismert hely – Esztártól északra található észak-déli irányú népvándorlási eredetű védelmi rendeltetésű árokrendszer.

A község első térképes ábrázolása a II. József-féle I. katonai felmérés 1783-ból. E térképen jól látható a falu Árpád-kori temploma. Létezését bizonyítja egy pecsénymó is, ami hasonló zsindelel fedett templomot ábrázol. A sárrét ármentesítése jelentős változásokat hozott e vidék, így Esztár életében is. 1813-ban lebontották a Berettyón lévő vízimalmot és helyette szárazmalmot építettek. 1868-ban úgy határozott a falu lakossága, hogy a régi helyett, a település közepéhez közelebb, új templomot építenek. Az építkezésnek azonban hosszú vita előzte meg a hely kiválasztása miatt. Végül a régi községháza helyén épült fel 1888-ban a ma is álló református

templom. Az évszázadok során változott közigazgatási hovatartozása is. 1882-ig Bihar vármegyéhez tartozó község, majd nagyközség.

A közigazgatási reform után 1951-től Hajdú-Bihar megyéhez tartozó önálló tanácsú község. 1973-tól Pocsajhoz tartozó nagyközségi közös tanácsú társközség. 1985-től közvetlen megyei irányítású nagyközségi közös tanácsú társközség ugyancsak Pocsaj székhellyel. 1991 óta ismét önálló község.

Esztár Címere

Álló csücsköstalpú pajzs, melyet bal haránt osztás vörös és kék mezőkre bont. Az első vörös mezőben csökkenő ezüst hold, valamint egyenesen álló szár nélküli gabonakalász lebeg. A kék mezőben hatágú arany csillag alatt ezüst pikkelyes hal lebegve úszik jobbra. A pajzson enyhén balra néző ezüst tornasisak helyezkedik el, rajta ékkövekkel kirakott arany leveles korona, a nyakvértén arany medál. A foszlányok jobbról kék-ezüst, balról vörös-arany.

A település demográfiai helyzete

Figyelemre méltó a falu népességének alakulása – az Esztárhoz tartozó külterületi lakóhelyeket is figyelembe véve – melyet az alábbi adatok jeleznek:

Az első magyarországi népszámlálás idején (1784-1787) 144 házban 194 család lakott, összesen 902 fő. Fényes Elek a XIX. sz. közepén 1840 lakosról ír, „kik 15 r. krth. és 25 zsidót mindnyájan reformátusok...” Az 1910. évi népszámlálás alkalmával Esztár belterületén 1605 főt írtak össze, 800 férfit, 805 nőt. Ebből 1604 magyar, 1 román. A vallás szerinti megoszlás: 1507 református, 53 katolikus, 25 görög keleti és 1 ágostai.

A lakosság száma 1949-ben érte el a maximumot, azóta 1990-ig folyamatosan csökkent. Ennek oka bizonyára az elmaradott gazdaság, a határmentiség, illetve a korlátozott foglalkoztatási lehetőségek.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1301	bázis év
2017	1 305	100,31%
2018	1 312	100,85%
2019	1 287	98,92%
2020	1 318	101,31%
2021	1 301	100%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Az elmúlt években a lakónépesség alakulását az 1. sz. táblázat mutatja be. Az elmúlt 6 év változásai alapján, azt állapíthatjuk meg, hogy a lakónépesség száma összességében tekintve, a bázis évhez viszonyítva **2019. évtől folyamatosan, kismértékben csökken.**

A népszámlálás időpontjában 2022-ben 1281 fő, míg 2024. évben 1247 főre csökkent a lakosság szám.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	704	745	1449	48,59%	51,41%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			51	3,52%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	123	125	248	8,49%	8,63%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	28	24	52	1,93%	1,66%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	413	389	802	28,50%	26,85%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	52	43	95	3,59%	2,97%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	88	164	252	6,07%	11,32%

TS 028, aránya TS 029)				
------------------------	--	--	--	--

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település népesség összetétele nemek és korcsoportok szerinti megoszlása alapján, a vizsgált időszakban, a 0 és 14 év közötti korosztály számának alakulása, az állandó népesség 17,12 %-át, a 15-17 év közötti korosztály 3,59 %-át, a 18-59 év közötti korosztály az állandó népesség 55,35 %-át, a 60-64 éves korosztály 6,56 %, míg a 65 év feletti lakosság 17,39 %-át teszi ki.

A gazdasági aktivitás szemszögéből látható, hogy a település nagyobb részét aktív, munkaképes korosztály alkotja. Ha azonban, az inaktív lakosság megoszlását vizsgáljuk, akkor azt láthatjuk, hogy az idősek aránya alacsonyabb. Ebből következtethető, hogy a település a statisztikai mutatók szerint még nem előregedő, annak ellenére, hogy a lakosság száma jelentős mértékben nem mutat változást. A férfiak és a nők nem szerinti eloszlása, a 65 év feletti korosztálytól eltekintve, ahol 5,25 % az eltérés, közel azonos arányú.

A szemléltetett adatok a 2024. évben is hasonló statisztikai eredményeket mutatnak.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	222	244	90,98%
2017	231	248	93,15%
2018	243	241	100,83%
2019	252	248	101,61%
2020	251	248	101,21%
2021	266	233	114,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 65 év feletti lakosok számának aránya a településen 2016-tól kis mértékben ugyan, de megnövekedett, a 0-14 éves korcsoportú gyermekek számához képest, amely 2021-re 11 fővel lecsökkent, így az öregedési index is 23,18 %-al megnövekedett.

2022. évben mért statisztikai adatok alapján ez az érték szintén tovább növekedett, hiszen a 0-14 éves korúak száma lecsökkent 202 főre, míg a 65 év felettiek száma megemelkedett 278 főre. Ez a növekedési ráta jellemzi a napjainkat is, melynek legfőbb oka az alacsonyabb születések száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-0,77
2017	3,82
2018	-15,39
2019	22,26
2020	-12,22
2021	-27,49

Forrás: TeIR, KSH
TSTAR

A lakosság demográfiai helyzetét vizsgálva fontos még bemutatni, a belföldi vándorlások alakulását is. **A további időszakokat tekintve szintén elmondható, hogy folytonos az állandó oda-, és elvándorlások különbségének változása.**

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	3,07
2017	-4,59
2018	-4,62
2019	1,54
2020	-5,35
2021	-17,28

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás alakulása, az élve születések és halálozások különbözetéből állapítható meg, melyet az 5. számú táblázat szemléltet. A kapott értékek, se nem túl magasak, se nem túl alacsonyak, de az előzőekhez hasonlóan, a bázis évhez mérten megállapítható, hogy a halálozások

aránya fokozatosan megnövekedett a születések számához képest. Az eltelt évek közötti különbség ezer lakosra vetített száma 20,35 fő. **A további helyi adatok alapján 2023-ban és 2024-ben a természetes fogyás mértéke tovább növekedett, amely mutatja, hogy az élve születések száma alacsonyabb, mint a halálozásoké, ami az országos tendenciákban is megfigyelhető.**

Értékeink, küldetésünk

Esztár Község Önkormányzata

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítás iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződéseivel, egyházzal, önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Esztár település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Esztár Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2022. (III.16.) számú rendelete az önkormányzat 2022. évi költségvetéséről **(Hatályon kívüli rendelet.)**
- Esztár Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2017. (I. 30.) önkormányzati rendelet a gyermekvédelem helyi rendszeréről
- Esztár Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2015. (II. 28.) önkormányzati rendelet a települési támogatások és ellátások helyi szabályairól

- Esztár Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2018. (III. 07) önkormányzati rendelet a helyi építési szabályzatról
- 26/2018. (III. 06) önkormányzati határozat településszerkezeti terv és leírás
- **Esztár Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2024. (II. 15.) számú rendelete az önkormányzat 2024. évi költségvetéséről**
- **Esztár Község Önkormányzat Képviselő-testületének 17/2021. (X. 26.) önkormányzati rendelet a tehetséges, szociálisan rászoruló tanulók, hallgatók részére megállapítható ösztöndíjak rendszeréről**

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Esztár község a Derecskei járáshoz tartozó település. Kistérségi szempontból a berettyóújfalui kistérség része, a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulásának tagja. A kistérséghez tartozó települések közötti együttműködés részese. A szociális feladatai egy részét (nappali ellátás) a kistérségi együttműködés révén látja el.

A feladatok ellátására a Társulás létrehozta a Bihari Szociális Szolgáltató Központot, mely a feladatát állami normatívából, illetve önkormányzati kiegészítésekből finanszírozza. A Társulás Berettyóújfalui székhellyel működik.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 84. § (1) bekezdése alapján a közös hivatal ellátja az önkormányzatok (Esztár, Kismarja) működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. Esztári Közös Önkormányzati Hivatal néven Esztár székhellyel, Kismarján pedig Kirendeltséggel működik. A megalakításkor figyelemmel voltunk arra, hogy mindkét településen valamennyi ügyfél részére elérhető legyen az ügyintézés helyben, utazás nélkül. Ezért minden ügyfajta mindkét településen helyben elintézésre kerül.

A település tagja még a Bihari Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulásnak, mely társulás keretében jött létre a háztartási hulladék szervezett elszállítása. Ezen a területen örök problémának látszik az a tény, hogy valamennyi háztartásnak – függetlenül attól, hogy igénybe vette e a hulladékelszállítási szolgáltatást az adott héten – egységesen ki kell fizetni a közszolgáltatás díját.

Főleg az egyedül élő idős személyek érzik ezt problémának, hiszen igazságtalanságnak érzik, hogy olyan szolgáltatásért kell fizetniük, amit nem vagy nem minden esetben vesznek igénybe. 2015-től van lehetőség arra, hogy a maximum 2 személyes háztartás esetén a 120 l-es edényzet helyett 80 l után fizesse a közsolgáltatási díjat.

A Pocsaj-Esztár Közmű Beruházási Társulásnak keretei között, Pocsaj gesztorságával valósult meg a szennyvízberuházás. A szennyvíztisztító telep Pocsajban működik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR rendszerből, a KSH adatgyűjtéséből és az önkormányzatnál fellelhető kimutatások szolgálták. Azoknál a területeknél, ahol nem volt található adatszolgáltatás, ott a 2011. és a **2022.** évi népszámlálási adatokból indultunk ki.

Az önkormányzat számára a részletes esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez a legszükségesebb adatok rendelkezésére álltak, azonban vannak olyan területei az esélyegyenlőségnek, ahol megmutatkozik az adatgyűjtés hiányossága, a mérési lehetőségek nehézsége. Ilyen területek a nők foglalkoztatottsága, az idősek infokommunikációs jártassága és a fogyatékos személyekkel kapcsolatos adatgyűjtések.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	49,86	50,35
2017	49,47	45,75
2018	50,28	40,97
2019	48,45	33,05
2020	47,46	35,10
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ha áttekintjük a település vagyoni helyzetét megállapítható, hogy Esztár településen élők jövedelmi és vagyoni helyzete a vármegyei és az országos átlagnál alacsonyabb. Az adatokból látható, hogy az SZJA adófizetők száma az állandó népesség számához viszonyítva 2016-ban 49,86% volt. 2020-ban ez az érték 47,46%-ra, **2022-ben 49,42 %-ra** csökkent, ami azt jelenti, hogy csökkent az aktív dolgozók száma is. A kistérséget, a települést a jelenleg is érvényesülő gazdasági folyamatok erősen befolyásolják, nincsenek beruházások, kevés a termelőüzem, alacsony a foglalkoztatottság. A településen élők jövedelem helyzetének alakulása szorosan összefüggésben van az SZJA adófizetők számának változásával. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma, szintúgy csökkenő tendenciát mutat, mint az aktív munkavállalók, rendszeres adófizetők száma is. Ez az érték **2016-tól 2022-ig 14,65 %-ra** csökkent.

2024-ben jelenleg nincs rendelkezésre álló adat az SZJA adófizetők számáról és az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók számáról és az állandó népességhez viszonyított %-os arányáról.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;*

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	7,86	5,65	6,76%
2017	8,30	5,29	6,80%
2018	10,02	6,01	8,02%
2019	6,90	6,80	6,85%
2020	5,59	5,96	5,78%
2021	4,98	6,98	5,98%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatokból látható, hogy a munkavállalási korú népességhez viszonyítva 5,98 %-a a nyilvántartott állás keresők száma, melyből 4,98 %-a férfi, 6,98 %-a pedig női állás kereső. Ha összehasonlítjuk a vármegyei átlaggal például a 2019. évet figyelembe véve (4,94 %), akkor azt tapasztaljuk, hogy az nyilvántartott állás keresők száma a vármegyei átlagot meghaladja, azonban korántsem olyan mértékben, mint az előző években. De itt is elmondható, hogy a foglalkoztatottság emelkedő tendenciát mutat, hiszen a nyilvántartott állás keresők száma 2021. évet tekintve csökkent.

A férfiak és a nők álláspontját külön megvizsgálva, látható, hogy a női állás keresők száma növekvő, ellentétben a férfi állás keresők számával, amely sokkal inkább csökkenő irányt mutat. Vagyis 2021-ben több a női állás kereső, mint a férfi.

2022-ben szintén elmondható, hogy több a női állás kereső, viszont 2021. évhez képest megemelkedett a férfi állás keresők aránya 1,34 %-al.

2024-ben Esztár településen a munkanélküliség nemek szerinti rátájára vonatkozóan nem áll rendelkezésre közvetlenül elérhető adat. Országos viszonylatban 2024-ban a munkanélküliségi ráta a férfiak és nők körében egyaránt 4,2% körül alakult, némi emelkedést mutatva az előző évhez képest.

A férfiak és a nők munkanélküliségi rátája lényegében közel azonos az előző évekkel adataival.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	65	65	77	65	54	53
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	6,00	4,00	3,00	0,00	2,00
	%	1,54%	9,23%	5,19%	4,62%	0,00%	3,77%
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	6,00	7,00	5,00	7,00	8,00
	%	15,38%	9,23%	9,09%	7,69%	12,96%	15,09%
26-30 év (TS 039)	Fő	5,00	10,00	6,00	2,00	5,00	2,00
	%	7,69%	15,38%	7,79%	3,08%	9,26%	3,77%
31-35 év (TS 040)	Fő	5,00	5,00	2,00	1,00	0,00	1,00
	%	7,69%	7,69%	2,60%	1,54%	0,00%	1,89%
36-40 év (TS 041)	Fő	11,00	3,00	3,00	4,00	4,00	3,00
	%	16,92%	4,62%	3,90%	6,15%	7,41%	5,66%
41-45 év (TS 042)	Fő	6,00	6,00	11,00	8,00	1,00	3,00
	%	9,23%	9,23%	14,29%	12,31%	1,85%	5,66%
46-50 év (TS 043)	Fő	4,00	7,00	9,00	6,00	5,00	4,00
	%	6,15%	10,77%	11,69%	9,23%	9,26%	7,55%
51-55 év (TS 044)	Fő	14,00	7,00	12,00	6,00	2,00	1,00
	%	21,54%	10,77%	15,58%	9,23%	3,70%	1,89%
56-60 év (TS 045)	Fő	4,00	7,00	11,00	10,00	9,00	10,00
	%	6,15%	10,77%	14,29%	15,38%	16,67%	18,87%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	8,00	12,00	20,00	21,00	19,00
	%	7,69%	12,31%	15,58%	30,77%	38,89%	35,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2 számú táblázatban az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, és ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. Az álláskeresőket korcsoport szerint is megvizsgálva látható, hogy az 56-60 év és a 61 éves, vagy afeletti korosztály száma átlagosan a legmagasabb, illetve ez a korcsoport növekedési tendenciája a legnagyobb.

Az oka, a magas arányú növekedésnek, hogy az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály a munkaerőpiac periferiájáról kiszorult csoport, annak ellenére, hogy több tapasztalattal rendelkeznek, a munkáltatók szívesebben alkalmaznak fiatalabb korosztályú munkavállalókat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	63,08	39,02
2017	49,23	37,50
2018	57,14	31,82
2019	73,85	52,08
2020	68,52	59,46
2021	69,81	59,46

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2019-ben mutat jelentős változást, 2016-tól 10,77 %-kal nőtt meg a munkanélküliek aránya. A következő évet tekintve ez az érték minimálisan csökkent, de 2021-ben szintén emelkedett.

A fentebb vizsgált férfi és női álláskereső közötti különbségek eredményét a 3.2.3. számú táblázat is igazolja, amelyben szintén visszatükröződik a nők magasabb arányú foglalkoztatásának a hiánya. 2018-ig a férfiak voltak túlsúlyban a tartós munkanélküliek között. 2018 után, viszont ez az arány megfordult, és a nők jóval magasabb arányt képviselnek a tartós álláskereső között. Ezért a nőket, mint fejlesztendő terület, a foglalkoztatás területén előnybe részesítendő célcsoportot kell kezelni.

A 2024-es évre vonatkozóan Esztár településen regisztrált álláskereső száma november 20-i adatok alapján 51 fő, a tartósan álláskereső száma pedig 24 fő. Általánosságban elmondható, hogy a 2024-es év folyamán a regisztrált álláskereső száma országos szinten jelentős csökkenést mutatott, amely a foglalkoztatáspolitikai intézkedéseknek és gazdasági programoknak köszönhető.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	65	9	13,85%	36	55,38%	20	30,77%
2017	65	8	12,31%	33	50,77%	24	36,92%
2018	77	9	11,69%	42	54,55%	26	33,77%
2019	65	10	15,38%	37	56,92%	18	27,69%
2020	54	5	9,26%	29	53,70%	20	37,04%
2021	53	6	11,32%	28	52,83%	19	35,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen általánosságban elmondható, hogy a 15 éves és idősebb lakosság körében nem számottevő azoknak a száma, akik nem fejezték be a 8. általános iskolát. Ha a nyilvántartott állás keresők között figyeljük meg az iskolai végzettség szempontjából az alacsony iskolai végzettségűek számarányát, látható, hogy a 8. általános iskolai végzettségű, illetve annál magasabb iskolai végzettségűek aránya a nyilvántartott állás keresők körében **2022-ben 31,58 %-kal eltér.** A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében, vagyis az általános iskolai végzettségűek ennek megfelelően a versenyképes szakképzés, átképzés megszerzése lehet a cél. Az önkormányzatnak a feladata, hogy a képzéseket szervezőkkel ez irányú kapcsolat felvételét kezdeményezése.

Esztár településen a foglalkoztatás területén a hátrányos megkülönböztetés miatt eljárás nem indult, ennek ellenére tovább kell erősíteni a mélyszegénységben élők és romák pozitív diszkriminációját. A települési önkormányzat a közfoglalkoztatás keretében igyekszik **jelenleg is** a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatását elősegíteni.

c) *közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;*

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	107	154
2017	139	129
2018	108	107
2019	98	77
2020	106	75
2021	75	63

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen nyilvántartott tartós munkanélküliek számának csökkenését elsősorban közfoglalkoztatási program segítette elő. A bevonandó személyek meghatározásakor fontos szempont volt a tartós munkanélküliség tényének csökkentése. Ahogy a 3.2.5. számú táblázat is mutatja, kezdetben 154 fő vett részt a közfoglalkoztatási programban, majd 2021-re ez a szám jelentős mértékben lecsökkent.

Ez az adat 2024. évre közel a felére csökkent. Ehhez hasonlóan változott és változik, az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma is, azaz az évek alakulásával fokozatosan csökken a résztvevők száma.

Mindkét csökkenés oka elsősorban, hogy a programoknak köszönhetően, a munkavállalókat az adott terület munkavégzésére betanította, ez által visszasegítette őket a munka világába, továbbá elősegítette számukra az új munkahelyek keresésének lehetőségét is.

d) *a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;*

A falu országos úthálózathoz az M3-as és M4-es autópályával kapcsolódik, tehát az ország nyugati és keleti részével közvetlenül összekötött. Debrecenbe vagy akár Budapestre így autópályán vagy alacsonyabb rendű útvonalon is könnyen el lehet jutni, akár személygépkocsival, akár autóbusszal vagy vonattal.

Esztár vasútállomáson kiépült egy autóbusz parkoló, amely a Debrecenben tanuló, illetve dolgozó lakosság (gyermekek, felnőttek) részére az elővárosi vasútvonalon történő bejutást könnyíti és gyorsítja meg.

Célja a helyi önkormányzatnak, hogy segítse a vállalkozások letelepedését és a lakosság helyben történő munkavállalásának lehetőségének növelését, mely különösen a kisgyermekes szülők, kiváltképp a nők elhelyezkedését könnyítené meg. Ennek érdekében célzott forrásokat, pályázati lehetőség keres.

Helyben kis- és nagyvállalkozások is működnek, akik a munkavállaló lakosság legalább 30 %-át foglalkoztatják.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	65	6
2017	65	7
2018	77	4
2019	65	2
2020	54	2
2021	53	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők számát összevetve a nyilvántartott pályakezdő állás keresők számával megfigyelhető, hogy töredéke az állás keresők számának és ez az arány fokozatosan csökken az eltelt évek számával. 2021-ben csak 3 fő, **2022-ben pedig már csak 2 fő** pályakezdő állás kereső

volt, mely utalhat arra, hogy a szakképesítést, szakmát szerzők jó eséllyel, hamar képesek a munkába állásra, munkájukra a munkaerőpiacon szükség van.

2024. évet tekintve a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által közölt adatok alapján, a november 20-án nyilvántartott álláskereső száma 51 főre csökkent. A pályakezdő álláskereső számáról nem áll rendelkezésre adat.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaciszolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Derecskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály a 25 év alatti fiatalokat elsősorban képzésbe vonja be, illetve a foglalkoztatási osztály által támogatott ifjúság garancia programmal segíti az elhelyezkedésüket az elsődleges munkaerőpiacon.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás a képesítés hiánya miatt nem lehetséges, de a közfoglalkoztatási program keretében igen.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkoztatási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

Esztáron a foglalkoztatás területén nincsen tudomásunk hátrányos megkülönböztetés megjelenéséről. Hivatalos panasz nem érkezett sem az Önkormányzathoz, sem az Egyenlő Bánásmód hatósághoz az esztári önkormányzati intézmények foglalkoztatási politikájával kapcsolatban.

i) *digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.*

Eme ismeretek elsajátítása és a digitális tartalmakhoz való hozzáférés a József Attila Községi Színtér és Klubkönyvtárban biztosított.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő piaci szolgáltatásokat és az álláskeresőket számára elérhető támogatásokat. E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Az elmúlt években lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok hatására a lakosság egyes rétegeinek életkörülményeiben, szociális helyzetében és egészségi állapotában jelentős változások következtek be. Tapasztalataink alapján egyre nagyobb számban növekszik azoknak a személyeknek a száma, akikről a társadalomnak valamilyen formában gondoskodni kell. E jelenségek következtében az ellátások iránti igények is számottevőek.

A jelenlegi pénzbeli és természetbeni ellátórendszer fenntartása és lehetőség szerinti továbbfejlesztése szükséges a rászoruló állampolgárok segítése érdekében.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	65	7,75%	12	18,46%
2017	65	7,80%	18	27,69%
2018	77	9,59%	26	33,77%
2019	65	7,95%	29	44,62%
2020	54	6,73%	30	55,56%
2021	53	7,10%	26	49,06%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen nyilvántartott álláskeresők számához képest az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma kezdetben 18,46 % volt. Ez az érték 2021-re 49,06% lett, vagyis az álláskeresési ellátásban részesülők száma ugrásszerűen megnövekedett.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által közölt adatok alapján, 2024. november 20-i állapot szerint a nyilvántartott álláskeresők száma 51 főre csökkent, az álláskeresési járadékban részesülők száma, pedig 10 főre csökkent, így a nyilvántartottak százalékos aránya 15,38%.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	33	50,77%	n.a.	-	45	69,23%
2017	30	46,15%	36	55,85%	48	73,85%
2018	22	28,57%	29	38,21%	48	62,34%
2019	24	36,92%	30	45,65%	53	81,54%
2020	15	27,78%	25	45,39%	45	83,33%
2021	17	32,08%	n.a.	-	43	81,13%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen 2011. szeptember 1-jétől a foglalkoztatást helyettesítő támogatás meghatározó mértékben jelenik meg, ami 2020-as adatok alapján is elmondható, hogy ez a tendencia továbbra is érvényesül. Az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők közül 45,39 % részesül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

2024-ben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos száma 17 főre, a szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma pedig 12 főre csökkent.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	2
2019	2
2020	4
2021	n.a.

Forrás: TelR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma 2017-2019-ig stagnált viszont 2020-ban megnövekedett, 2 főről 4 főre, **amely 2022.-ben visszacsökkent 3 főre.**

2024-ben nincs adat a támogatásban részesítettek havi átlagos számáról.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat.

E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	517	0	0,00	55,13	69,05	95,94
2017	517	0	0,00	55,13	74,08	95,55
2018	517	0	0,00	55,13	76,60	95,94
2019	517	0	0,00	55,13	78,34	94,58
2020	517	0	0,00	55,13	78,72	94,78
2021	517	0	0,00	55,13	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen a lakásállomány száma 2016-2021-ig minden évben 517 db, **2022-2024-ig ez az adat 507 darabra változott**, nincs bérlakás-állomány, nincs szociális lakhatás és nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan. **2021-ben a lakások 55,13 %-a, míg 2022-ben 43%-a 1-2 szobás ingatlan.** A lakásállományról elmondható, hogy legnagyobb többségben, a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba és a közüzemi ivóvízvezeték hálózatba bekapcsolt lakások alkotják.

a) bérlakás-állomány

Esztár községben jelen állapot szerint, nincsenek bérlakások.

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatás biztosítása nem indokolt, mivel majdnem minden lakó saját tulajdonú ingatlanban lakik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nincs üdülő övezet, így nincsenek épületek, amelyek hétvégi házként funkcionálnának.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	13
2018	n.a.	10
2019	n.a.	22
2020	n.a.	171
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. Mind az jól látható, hogy évről évre közel azonos a támogatás igénybevevők száma a 2020-as évet kivéve, ahol ugrásszerűen 171 főre majd **2022-ben 370 főre** emelkedett az igénybe vevők száma.

2024-es adatok alapján 11 fő részesül a lakásfenntartási támogatásban, valamint 2023-as adatok alapján közel 360 fő részesül egyéb önkormányzati támogatásban.

e) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A településen nincs hajléktalan személy, de egyre több háztartást kapcsolnak ki vagy szerelnek fel előre fizetős mérőórát a közszolgáltatók.

- f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása*

Településen nincs külterületen élő lakos. A község egész területe vegyes mezőgazdasági, falusias jellegű övezetbe tartozik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);*
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;*
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.*

A település területén nincs elkülönített telep vagy szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés során az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,*
- b) a fogorvosi alapellátásról,*
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,*
- d) a védőnői ellátásról,*
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.*

Egy adott település egészségügyi ellátórendszerének kihasználtságát nagymértékben befolyásolja a lakosság korösszetétele. A kor előre haladtával természetesen egyre gyakrabban jelentkeznek a különböző egészségügyi problémák, amelyek megterhelik az alapellátást és erre az egészségügyi, valamint a szociális ellátórendszernek is fel kell készülnie.

A község demográfiai helyzetét jellemző tendenciákat, már tárgyaltuk, így itt nem kívánunk erre külön kitérni.

A településen 1 fő háziorvos látja el a felnőttek és a gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatást, valamint az iskola-egészségügyi ellátást. A település lakosságszámát tekintve ez megfelelő, a rászorulóknak igénybe tudják venni az ellátást. A településen egy rendelő található, melynek akadálymentesítése biztosított. Fogorvos nincs a településen, de a közeli településen, Pocsajban elérhető a szolgáltatás. A védőnői ellátás is adott a hét minden napján. A legközelebbi mentőállomás Berettyóújfalun, illetve Létavértesen találhatóak. Az előbbi 21, míg az utóbbi 19 km-re található a településtől. A településen egy fiókgyógyszertár működik, azonban megközelíthetősége nem akadálymentesített. Éjszakai gyógyszertár Berettyóújfalun van.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az Önkormányzat társulás útján, valamint a Református Egyházközség biztosít. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások közül a családsegítést és gyermekjóléti szolgálatot Esztár Község Önkormányzata, míg az idősek nappali ellátását a Bihari Szociális Szolgáltató Központ biztosítja. Az étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás, fogyatékosok nappali ellátása, illetve a bentlakásos idősek otthoni ellátás, mint szakosított ellátás az Esztári Református Egyházközség által kerül ellátásra.

Az alapszolgáltatás megszervezésével települési önkormányzat, illetve az Esztári Református Egyházközség segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	84	16,84
2018	1	0	0	1	123	15,40
2019	1	0	0	1	56	8,31
2020	1	0	0	1	90	8,18
2021	1	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az ápolási díjban részesülők száma szintén csökkenő. Oka, hogy módosult a méltányossági ápolási díjban részesülés helyi szabályozása. Korábban sokszor a lehetséges ápolók kerestek maguknak ápolandó személyt, azért, hogy rendszeres ellátáshoz jussanak, és nem az érvényesült, amely a szociális törvény célja, hogy a hozzátartozó nem tud dolgozni, és jövedelme esik ki azért, mivel ápolásra szoruló hozzátartozóját köteles ápolni.

2022-es adatok szerint az ápolási díjban részesültek száma átlagosan 7 fő, a közgyógyellátásban részesülők száma pedig átlagosan 71 fő. 2024-ben jelenleg nincs adat.

A 3.6.1. sz. táblázat mutatja a közgyógyellátásban részesülő számát is, mely ingadozó, az az hol növekvő, hol csökkenő tendenciát mutat. Oka, az a tény, hogy az Önkormányzat kiszervezte az idősek otthonát a saját fenntartása alól, ahol korábban helyi rendelet alapján közgyógyellátásban részesültek az ellátottak, pozitív diszkrimináció miatt.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Különböző szűrések lebonyolítására a közösségi színteret ingyenesen rendelkezésre bocsátja az önkormányzat, melyet online média felületén és szórólap formájában is meghirdet. **Egy évben több alkalommal** szervez véradást a Vöröskereszt. Továbbá a védőnők rendszeresen végeznek az iskolában és az óvodában fejtevésség ellenőrzést, valamint az általános fizikai állapot (mint a látás, hallás) felmérést. A kötelező védőoltásokat a gyermekek megkapják. A gyermekek fogászati szűrővizsgálatára minden évben sor kerül az iskola szervezésében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön nem biztosított a fejlesztő és rehabilitációs ellátás. Az ellátáshoz való hozzáférés a közelben lévő Berettyóújfaluban, vagy Debrecenben érhető el. Mindkét város tömegközlekedéssel is egyszerűen megközelíthető.

d) étkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Önkormányzati fenntartású a gyermekek étkeztetését biztosító Konyha, mely az Epreskert Óvodával egy intézményként működik. A Konyha biztosítja az óvodai, iskolai étkeztetést, vendégétkeztetést, illetve vásárolt élelmezést biztosít az Esztári Református Egyházközség fenntartásában működő Idősek Otthona és Gondozó Szolgálatára részére.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Községünkben több lehetőség adott a sportoláshoz. 2 két füves pályával rendelkezik, (melyből az egyik műfüves), illetve 2 tornateremmel és egy új építésű sportcsarnokkal is, ahol különböző sportágak gyakorlására adott a lehetőség. A gyermekek és felnőttek számára a Blondy FC Sportegyesület 3 korcsoportban is biztosít futballozási lehetőséget. Továbbá a gyermekek számára, biztosított a karate és judo oktatás is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások közül a család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat 2016. január elsejétől Esztár Község Önkormányzata látja el a Derecskei Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatásával. A szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás, mint szintén szociális alapellátást, valamint a szakosított ellátások az Esztári Református Egyházközség ellátásában valósulnak meg. Emellett idősök klubja működik a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása fenntartásában működő Bihari Szociális Szolgáltató Központ fenntartásában. Az ellátott szociális alapszolgáltatások a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) szerinti szociális alapszolgáltatási: étkeztetés, családsegítés, házi segítségnyújtás nappali ellátás. Szakosított ellátásként működik a bentlakásos idősök otthona és a fogyatékosok nappali ellátása.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A gyermekek részére a drogprevenciós szolgáltatásokat a helyi védőnői szolgálat és az oktatási intézmény szervezi meg, és látja el a feladatot.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetésre nem érkezett jelzés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordult elő.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szakellátást igénybe vevők számára, a szolgáltatáshoz való eljutásban igyekszik az önkormányzat segítséget nyújtani.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

A településen 2017-2018-ig működött a népkonyha szolgáltatás. A kiosztott ételadagok számáról nem rendelkezünk adattal.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) *közösségi élet színterei, fórumai;*

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	van	1 363	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A község gazdag kulturális értékekben és fontos feladatának tartja a kultúra és a kulturális értékek ápolását, fejlesztését. A közművelődési feladatokat jelenleg a József Attila Községi Színtér és Klubkönyvtár biztosítja. A könyvtár állományának száma **2024-ben 5004 db, és összesen 22 fő** beiratkozott olvasója van. A könyvtár nem csak a könyvek birodalma, hanem közösségteremtő helyként is képes funkcionálni, ezért lehetőséget kell biztosítani a hátrányos helyzetű lakosoknak is a könyvtári szolgáltatások igénybevételére. Hasznos olyan programok szervezése is, amelynek segítségével a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek megismerkedhetnek a könyvtári szolgáltatásokkal. Ilyen program lehet pl. író – olvasó est, felolvasó est, rajverseny egy-egy gyerekregegy kapcsán, cikkíró verseny, novellaíró verseny.

A településen a tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma 2 db, továbbá rendelkezik műfüves futballpályával és egy 2022-ben átadott sportcsarnokkal.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A társadalmi önszerveződés és öngondoskodás egyik legfontosabb alapja az erős civiltársadalom, a közösségi eseményeknek fontos szerepük van az előítéletek csökkentésében. A településen több hivatalosan bejegyzett civil szervezet működik. A legjelentősebb az Esztár Fejlődéséért Alapítvány, mely **több mint** 20 éve tevékenykedik a településen. Az alapítvány elsődleges célja a község kulturális életének fellendítése és a hagyományörzés. Az Önkormányzat támogatása mellett több jelentős projektet valósított meg (köztéri játszótér, tájház). Szintén fontos közfeladatot lát el az Esztári Bűnmegelőzési Polgárőrség azzal, hogy szinte mindennapos éjszakai járőrözéssel részt vesz a helyi közbiztonság fenntartásában.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Immár **tíz alkalommal valósította** meg az Esztár Fejlődéséért Alapítvány az Esztári Lecsófesztivált, melynek megvalósításában az önkormányzati alkalmazottak mellett jelentős számú önkéntes vesz részt. Ez a helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulása, hiszen a résztvevők valamennyien magukénak érzik a rendezvényt, és szívesen vesznek részt a települést népszerűsítő megmozduláson.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A nemzetiségi kulturális programok megvalósításáról az Esztári Roma Nemzetiségi Önkormányzat gondoskodik és látja el feladataként a kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségeit.

e) helyi lakossági önszerveződések

A településen több önszerveződő csoport, klub működik (pl: idősök klubja, hímző szakkör, **szövő szakkör**, színjátszó csoport), amely több korcsoportot is képes bevonni, és közösségfejlesztő hatást gyakorol, lakossági aktivizáló szerepe van.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen roma nemzetiségi önkormányzat működik, amely igyekszik ellátni a célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységek elősegítését, ellátását.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat rendszeresen nem gyűjt, és nem értékel adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat.	Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés és igénybevételek mérése és értékelése a településen élő hátrányos helyzetűek körében. Adatgyűjtő és – elemző munkacsoport felállítása, a célzott adatgyűjtés megtervezése, fenntarthatóság és folyamatosság megtervezése, módszerek hozzárendelése az elvégzendő feladathoz.
A 21-25 év és az 31-40 év közötti munkanélküliek számának emelkedése és a tartós munkanélküliek között magas a nők aránya.	Az állami, illetve önkormányzati intézményekben a tartós munkanélküli nők és a 21-25 év és az 31-40 év közötti munkanélküliek foglalkoztatása, akár közfoglalkoztatás, akár részmunkaidőben. Ehhez célzott források rendelése pályázatok útján, amennyiben lehetőség van erre.
A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében alacsony a versenyképes képzettség.	Képzési lehetőségek folyamatos figyelése, a lehetőségek kiaknázása a társadalmi felzárkóztatás segítése érdekében. Folyamatos pályázat figyelés.
Nem ismert a magát romának valló lakosság száma.	Felmérés megszervezése, ehhez a törvényi keretek betartása mellett módszerek hozzárendelése, adatok folyamatos frissítése az adatgyűjtő és –elemző munkacsoport által. 2022-ben a népszámlálás alkalmával felmérésre került a magát romának valló lakosság száma.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát.

A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek. Oktatási, nevelési intézmények kapcsán jelentős változás történt az elmúlt időszakban.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szabályozása több ponton kitér a hátrányos és a halmozottan hátrányos tanulókkal való megkülönböztetett, esélyegyenlőségüket elősegítő bánásmódra. A hátrányos helyzetű (HH), a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek/tanulók esélyegyenlőségének elősegítése tehát jogszabályi kötelezettsége a köznevelési intézményeknek. Mindezen túl is lehetséges azonban további, esélyegyenlőséget javító tevékenységek végzése.

4.1. számú táblázat - Gyermekekorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	704	745	1449	48,59%	51,41%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			51	3,52%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	123	125	248	8,49%	8,63%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	28	24	52	1,93%	1,66%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben a gyermekkorúak száma 300 fő, ez a teljes népesség 20,71%, melyből 8,49 % 0-14 éves korú, 1,93 % pedig 15-17 éves kor közötti gyermek. Nem szerinti megoszlásuk közel azonos arányúnak mondható, az az hasonló számú a fiú és lány gyermek aránya. Az elmúlt évek alapján elmondható, hogy a 0-2 éves kor közötti kisgyermekek száma alacsony, melynek oka az alacsony számú gyermek vállalások aránya. 2021-ben átlagosan 6 gyermek született.

A következő éveket tekintve elmondható, hogy megemelkedett a született gyermekek aránya. 2022-ben 7, 2023-ban 15 fő míg 2024-ben 16 gyermek született.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	1	15
2017	4	21
2018	8	26
2019	20	58
2020	21	38
2021	12	37

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a gyermekek helyzete nem mondható rossznak. Ha megnézzük védelembe vett kiskorú gyermekek számát, azt látjuk, hogy az értékek nem túl magasak.

Köszönhető ez a település falusias mivoltának, a kisebb közösségben hamarabb feltáruznak a problémák, a közösségben még megvan az egymásra figyelés ösztöne. A pozitívum mellett azonban, azt a tendenciát is fel kell fedezni, hogy a veszélyeztetett gyermekek száma magasabb. 2019-es adatok alapján számuk elérte az 58 főt, ez a településen élő gyermekek számának 19,33 %-a volt. A 2021-es évben ez pozitívan változást mutatva lecsökkent 6%-ra.

Az idei évi adatok szerint a védelembe vett gyermekek száma megnövekedett, míg a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma Esztárban csökkent az elmúlt években.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	142
2018	130
2019	129
2020	113
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az évek alakulását figyelembe véve a rendszeres támogatásban részesítettek száma közel azonos, viszont csökkenő változás jellemzi. 2016-tól 2020-ig 29 fővel kevesebb gyermek részesül a gyermekvédelmi ellátásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma Esztár településen 2023-ben összesen 90 fő, mely az előző évek adataihoz képest csökkenést mutat. Az igénybe vevők közé tartoznak a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek, akik különböző támogatásokat kapnak a gyermekvédelmi szolgáltatások keretében.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	4	4	8
2017	4	3	7
2018	3	3	6
2019	5	6	11
2020	4	3	7
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 4.1.3. számú táblázat alapján azok a szülők, akik árvaellátásban részesülnek a település lakónépességéhez képest alacsony számú. A támogatásban részesülők száma közel azonos volt minden évben, kivéve a 2019. évet, amikor a legmagasabb számú volt az ellátott.

2022-től hasonló adatokkal rendelkezünk, hiszen átlagosan az árvaellátásban részesültek száma 9 fő.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A jelenlegi támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Az önkormányzat jelenleg minden óvodás gyermek számára térítésmentesen biztosítja az étkeztetést. A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő iskolás gyermek 50%-os mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultak, **2024-ben ez az adat összesen 81 fő iskolás gyermeket jelent.**

Éveken át járó támogatás volt az ingyenes tankönyv biztosítására valamennyi gyermek részére. Tehát, nemcsak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben vagy 3 vagy több gyermekes családok részére járt ez a kedvezmény, hanem évente kb. 30-40 fő olyan gyermek is részesült az ingyenes tankönyvellátásban, akik egyébként állami támogatásra nem voltak jogosultak. Egy újabb szabályozás értelmében ingyen részesülnek a gyerekek tankönyvellátásban. **2024-ben 196 fő iskolásgyermek részesült a támogatásban.**

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	116	26	184	n.a.	n.a.
2017	n.a.	154	26	184	n.a.	n.a.
2018	n.a.	150	23	174	n.a.	n.a.
2019	n.a.	141	25	166	n.a.	n.a.
2020	n.a.	79	26	170	n.a.	n.a.
2021	n.a.	89	21	185	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Jelen állapot szerint más állampolgársággal rendelkező gyermek nincs a településünkön.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs ilyen gyermek a településünkön.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői ellátás teljes állásban kerül ellátásra a településen, heti negyven órás munkaidőben.

A védőnői munka szinterei, a tanácsadó helyiségében folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak, a családlátogatáson adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás, a nevelési-oktatási intézményben történő szűrés, egészségnevelés.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	293
2017	1	61	287
2018	1	46	272
2019	1	47	285
2020	1	39	275
2021	1	33	269

Forrás: TelR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

Az átlagos gyermekszám 0 és 14 év között védőnőnként Esztár település esetében csökkenő tendenciát mutat. 2016-2021-re 293 főről 269 főre, összesen 8,19 %-kal csökkent, melynek oka a kevesebb arányú születések aránya.

2024. évben a 0-3 év közötti gyermek száma jelenleg növekedést mutat az előző évekhez képest. Idei évben 16 fő gyermek született.

A településen még mindig 1 fő védőnő látja el a szolgálatot. Az átlagos gyermekszám védőnőnként 2024-ben 289 fő.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	n.a.
2017	1	0	0	0	n.a.
2018	1	0	0	0	n.a.
2019	1	0	0	0	n.a.
2020	1	0	0	0	n.a.
2021	1	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kihelyezett gyermekorvos nincs Esztárban, a gyermekekkel kapcsolatos gyógyító ellátást a felnőtt házi orvos (vegyes praxisban) végzi. Gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés legközelebb Berettyóújfaluban, Létavértesen és Debrecenben érhető el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztésre, rehabilitációra jelenleg a településen nincs lehetőség. Gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáféréshez hasonlóan legközelebb Berettyóújfaluban, Létavértesen és Debrecenben érhető el a szolgáltatás.

- d) *gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;*

A gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat kistérségi társulás keretében gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír.

Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat a településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

2016-tól Biztos Kezdet Gyerekház négy évig aktívan működött a településén.

Az Esztári Tanoda 2021-ben alakult meg, a Református Szeretetszolgálat és más támogató szervezetek keretében működik, célja a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása és támogatása.

- e) *gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;*

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	7	7
2021	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

2020-tól a településen Mini Bölcsődei ellátás működik, amely 7 fő kisgyermek ellátására alkalmas. Indulástól kezdve a bölcsőde mindig teljes létszámmal működött.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	7	7
2021	0	0	0	0	7	7	7	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) *gyermekvédelem;*

Esztár Község Önkormányzata látja el a Derecskei Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatásával krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

g) *krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások*

Ilyen szolgáltatás nincs a településen. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Debrecenben érhetőek el.

h) *egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;*

A József Attila Községi Színtérben, vagy a helyi Blondy FC Sportegyesületnél, vagy oktatási intézményeknél nyílik lehetőség a fenti programok hozzáféréséhez.

i) *gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);*

Az iskolai szünetekben hétköznapiokon igénybe vehető az étkeztetés jogszabály szerint.

j) *eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;*

Esztári Roma Nemzetiségi Önkormányzat alkalom szerint legalább évente egyszer, továbbá a József Attila Községi és Színtér legalább évente négy alkalommal szervez gyermek programokat.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordul elő.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Ingyenes étkezés biztosítása az óvodás gyermekek, valamint 50 %-os étkezés biztosítása a **hátrányos, vagy halmozottan hátrányos iskolás gyermekek számára, valamint a három gyermeket nevelő családok gyermekei számára.**

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	51	14	27,45
2017	49	12	24,49
2018	66	22	33,33
2019	73	0	0,00
2020	66	11	16,67
2021	55	15	27,27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok minden nevelési év október 1-jei statisztikája alapján lettek beírva a táblázatba. Viszont a gyerekek az óvodába folyamatosan érkeznek, ahogy a 3. életévüket betöltik.

Ez alapján, ha a nevelési év végi létszámadatokat nézzük, azt tapasztalhatjuk, hogy 2016. nevelési év végén a létszám 51 fő, míg a 2020-es nevelési év végén 66 fő volt, tehát arányaiban nézve az elmúlt öt évben lényeges változás nem történt, 15 fő gyermekkel növekedett meg az óvodába beíratott gyermekek száma. Az intézménybe járó gyermekek közül az elmúlt éveket tekintve átlagosan 25%-a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek mondható.

Az elmúlt években 2022-től az óvodába járó gyermekek száma évről évre csökkenő tendenciát mutat. Míg 2022-ben 65 fő volt az óvodába járó gyermekek száma, 2024-ben ez az adat lecsökkent 53 főre. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek szám 18 fő.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	184	96	52,17
2017	184	88	47,83
2018	174	82	47,13
2019	166	40	24,10
2020	170	34	20,00
2021	185	80	43,24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A településen élő általános iskoláskorú gyerekek számához viszonyítva igen magasnak mondható a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak a száma. 2016-2018-ig szinte elmondható, hogy a tanulók fele hátrányos helyzetű volt.

2019-től viszont változás figyelhető meg, az eddigi adatok a felére csökkentek le, 2020-ra a diákok, már csak 20%-a tartozik bele az említett kategóriákba. Ez a csökkenő változás 2021-ben véget ért, és ismét magasabb értékeket mutat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma.

2024. évben az általános iskolai tanulók száma összesen 196 fő, a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos tanulók száma 81 fő, az értékeket összevetve 41,33 %-os arányt mutat.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A középszintű oktatásban résztvevő tanulók hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetéről jelenlegi álláspont szerint nincs adat, így annak változásáról, jelenlegi álláspontjáról nyilatkozni nem tudunk.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	47	48
2017	49	67
2018	62	49
2019	58	52
2020	60	40
2021	59	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megállapított hátrányos helyzetű gyerekek és nagykorúvá vált gyermekek száma kisebb kitérésekkel, de növekvő tendenciát mutat. A kezdeti 47 főről 59 főre emelkedett a számuk. Ezzel ellentétben a megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma a kezdeti állapothoz mérten 4 fővel csökkent 2021-re.

2024. évben a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermeke száma összesítve 90 fő, amely a 2021. évhez képest 13 fővel kevesebb.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladat ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	51	3	75	1	18	0	0	17
2017	49	3	75	1	26	0	0	13
2018	66	3	75	1	27	0	0	22
2019	73	3	75	1	15	0	0	24
2020	66	3	75	1	8	0	0	22
2021	55	3	75	1	19	0	0	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A Nemzeti köznevelési törvény szerint 2015. szeptember 1-jétől kötelező a gyermek hároméves korától az óvodai ellátás. Kivétel ez alól, ha a szülő kérésére a jegyző felmentést ad az óvodába járási kötelezettség alól – óvodavezető és védőnő egyetértésével- melynek oka a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása és a gyermek sajátos helyzete lehet. Esztárban folyamatosan biztosított ettől az életkortól kezdve az óvodai nevelés. Az utóbbi években megfigyelhető az a tendencia, hogy a környező településekről (Kismarja, Pocsaj, Gáborján, Konyár-Sóstó) is történik beiratkozás az óvodába. Nem túl nagy a távolság, ezért a szülők szívesen vállalják a gyermekek utaztatását.

Az óvoda felvételi körzete a község közigazgatási területe. E körzetben óvodai ellátásra jogosult gyermek felvételét az intézmény nem utasította és nem utasítja el. Az óvodai gyermekcsoportok száma rendszerint minden évben 3, ebből következik, hogy az adott férőhelyek száma is állandó, szám szerint 75 fő gyermek befogadására képes az intézmény. Az óvodába beiratkozó gyermekek létszáma, szinte eléri a maximális betölthető helyek számát, 2020-ban ez 66 fő gyermeket, **2024-ben 53 fő gyermeket** jelentett. **Amennyiben a jövőben az óvodába járó gyermekek létszámának további csökkenése tapasztalható, intézkedés meghozatala válik szükségesé.**

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	9	2	20,44	34,24
2017	0	8	2	23,00	42,39
2018	0	8	2	21,75	43,68
2019	0	8	2	20,75	42,77
2020	0	8	2	21,25	45,29
2021	0	9	2	20,55	36,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az oktatási intézmények 2013. január 1-jétől nem önkormányzati fenntartásúak. Mind e mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a közoktatási intézményben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és különleges bánásmódot igénylő gyerekekre, tanulókra.

A településen az állami fenntartás előtt a közoktatási intézmények mikro-térségi társulásban működtek. Ennek keretében 2012. szeptember 1-től a gáborjáni iskoláskorúak Esztárba jártak át az iskolába. 2013. január 01-től állami fenntartású lett az intézmény. Az esztári általános iskola beiskolázási körzete lett Gáborján, Hencida és Szentpéterszeg is. Ennek értelmében a más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya magas, 2020-ban elérte a teljes iskolai létszám 45,29 %-át. **2024. ez az érték hasonló, nagy eltérés nem tapasztalható.**

A településen jelenleg két telephelyen működik az oktatás-nevelés összesen 9 osztállyal. Az osztályok létszáma magas, átlagosan 20-21 fő.

Az intézmény jelmondata: **Egyenlő eséllyel.** Ez azt jelenti egyrészt, hogy a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek megkapjanak minden lehetőséget a felzárkózásra, másrészt, hogy az intézményből kilépő tanulók meg tudják állni a helyüket, akár a legjobb középiskolákban is. Elsődleges célja az intézménynek a gyerekek tanulási minőségi fejlesztése, a hatékony és sikeres feladatvégzésre való nevelés.

Legfőbb szakmai, emberi törekvés: a tanulóknak biztonságot, szeretetet és tudást adni. Ma csak a sokoldalú, az új befogadására fogékony ember képes arra, hogy megállja helyét a világban. Az iskola, így hangsúlyozza a komplex személyiségfejlesztés felvállalását. Megújulásra, önművelésre

képes tanulókat igyekszik nevelni, akik képesek lesznek az egész életen át tartó tanulásra. Ezt követeli a felgyorsult, kitágult világ, a tudományok gyors fejlődése, az információáradat.

Az intézményben minden egyénnek lehetőséget ad arra, hogy tehetségének megfelelően a legtöbbet hozza ki magából.

Hagyományaik és új törekvéseik alapján egyre nagyobb nyitottságot, elfogadóbb magatartást, toleranciát, bizalmat hirdet tanulóiknak és szüleiknek.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	20
2017	32
2018	26
2019	19
2020	19
2021	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. osztályt eredményesen befejezettek táblája azt mutatja, hogy az átlagos létszámhoz mérten sok tanuló befejezi az általános iskolai tanulmányait. Ez jónak mondható, az alapfokú oktatás eredményes. A továbbtanulási mutatók is megfelelőek, hiszen az intézmény valamennyi 8. évfolyamot eredményesen befejezettek tovább is tanul valamilyen középfokú oktatási intézményben.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes megkülönböztetés, intézmények közötti és egyes intézményen belüli szegregáció nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Egy általános iskola látja el a feladatot. Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanodaszolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	n.a.	101
2017	0	0	n.a.	106
2018	n.a.	0	n.a.	85
2019	n.a.	0	n.a.	87
2020	n.a.	0	n.a.	78
2021	n.a.	0	n.a.	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Esztárban 2018-2021-ig működött a Mosoly Gyermezház EFOP-2.1.2-16-2018-00065 pályázat keretében. **A településen 2021-től tanodaszolgáltatás működik. A rendszeres igénybe vevők száma évről évre növekedést mutat, jelenleg 33 fő a gyerekek száma.**

A család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat igénybevevők számáról nem áll rendelkezésünkre pontos adat. A szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek számáról, viszont elmondható, hogy a hat év időtartama alatt az igénybevevők száma 27,72 %-kal csökken, ami azt jelenti, hogy 28 fő gyermekekkel kevesebb részesül az ellátásban.

2024-ben a szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma az előző évek tendenciáját követi, azaz közel 70-80 fő gyermek részesül az ellátásban.

Továbbá szociálisan rászoruló fiatalok esetében, akik felsőoktatásban tanulnak, az Önkormányzat a Bursa Hungarica által biztosított lehetőségekhez anyagilag hozzájárul. Így a főiskolás, illetve egyetemista fiatalok támogatást kapnak tanulmányaikhoz.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetősége
Nő az SNI-s tanulók száma a településen.	Gyógypedagógus fő-, vagy részmunkaidőben történő alkalmazása az önkormányzati fenntartású intézményekben. Ehhez célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés. Részben megvalósult! Gyógypedagógus megbízással részmunkaidőben végez tevékenységet a helyi óvodában.
Kevés a logopédus és más fejlesztő/segítő szakember óraszám a gyerekek szükségleteihez képest.	Magasabb logopédus/fejlesztő/segítő óraszám biztosítása, ennek érdekében pályázatok figyelése, és célzott források bevonása amennyiben lehetőség nyílik rá.
Magas tanulói osztálylétszámok miatt, szükséges lenne pedagógiai asszisztens alkalmazása.	Pedagógiai asszisztens alkalmazása fő-, esetleg részmunkaidőben a helyi általános iskolában. Ehhez célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés. Jelen két fő pedagógiai asszisztens is alkalmazás alatt áll a helyi általános iskolában.
Iskola alsó és felső tagozata évek óta külön telephelyen működik, mely sok esetben nehezíti meg a gyermekek és a pedagógusok mindennapjait. Illetve a növekvő létszám miatt, az alsó tagozatosak számára, a jelenlegi épület méreti adottságait tekintve kicsinek bizonyul.	Az iskola telephelyeinek integrálása. A régi tornaterem átalakítása, tantermek kialakítása az alsó tagozatos iskolás gyermekek számára. Ehhez célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés. Pályázati lehetőség útján a következő években sor kerül az iskola telephelyeinek integrálására.
Iskolai udvari játékok hiánya.	EU szabványnak megfelelő iskolai udvari játékok beszerzése, ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, pályázati úton források bevonása, a beruházás megtervezése és megvalósítása.

Óvoda udvaron az árnyékolás még néhány évig nem lesz megoldott, mivel a jelenleg zajló fejlesztés keretében a most ültetett fák csak néhány év múlva adnak árnyékot.	Árnyékolás kialakítása az óvoda udvarán pályázati forrásból. Ennek érdekében pályázatok folyamatos figyelése, beruházás megtervezése és célzott források bevonása lehetőségek szerint.
Óvoda belső berendezése, bútorzata elhasználódtak, sérültek és elöregedtek.	Új bútorzat beszerzése, ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, pályázati úton források bevonása, a beruházás megtervezése és megvalósítása.
Az Óvoda átadása óta, az intézmény padlózata, még nem esett át felújításon.	Óvoda padlózatának felújítása.
Óvoda udvar homokos terének fedésének hiánya.	Óvoda udvar egy részének műfűvel való ellátása.
Az Önkormányzati Konyha Étkezője méreténél fogva nem alkalmas a magas létszámú osztályok étkeztetésére.	Önkormányzati konyha bővítése, átalakítása célzott források bevonásával. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése. A cél elérése érdekében pályázatot nyújtott be az önkormányzat. Jelenleg elbírálásra vár.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A nők helyzetével kapcsolatban a munkahelyeken az országos helyzetképhez hasonló képbontakozott ki. A település régtől átörökölt közösségi szabályai sok családnál még mindig a hagyományos női szerepeket részesítik előnyben, melyben a nő nem a munkavállalás, hanem a család ellátása területén kell, hogy megtalálja a helyét.

De természetesen ez folyamatosan változik, modernizálódik, és főleg a középkorúaknál, fiataloknál más célok körvonalazódnak. Ez az irányvonal az utóbbi egyre markánsabban van jelen a nők életében. A munkaerő-piacon a férfiak mellett teljes jogú partnerként jelennek meg. (Sőt, gyakrabban kerülnek vezető pozícióba, mint férfi munkatársaik) Ezt a tendenciát erősíti az a tény, hogy a gyesen lévő anyák hamarabb visszatérhetnek a munka világába, mert az elmúlt években lehetőségük nyílt az anyáknak arra, hogy bölcsőde, vagy 2,5 évesen óvodába vihessék gyermekeiket.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	7,86	5,65	6,76%
2017	8,3	5,29	6,80%
2018	10,02	6,01	8,02%
2019	6,9	6,8	6,85%
2020	5,59	5,96	5,78%
2021	4,98	6,98	5,98%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat igen beszédes. Kiolvasható belőle, hogy a településen a munkavállalási korú férfiak száma, **2020 és 2021-es év** kivételével a vizsgált időszakok mindegyik évében meghaladja a nők számát.

2024-ben a férfiak és a nők munkanélküliségi rátája összesen 6,33%-ra nőtt. Az adatok alapján következtethető, hogy munkanélküli nők és férfiak száma közötti különbség minimális eltérést mutathat, hiszen az értékek aránya országos szinten is közel azonos szintet mutat.

5.1.2. tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	63,08	39,02
2017	49,23	37,5
2018	57,14	31,82
2019	73,85	52,08
2020	68,52	59,46
2021	69,81	59,46

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A női 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya kezdetben alacsonyabb volt, de 2019-2021-ig a női tartós álláskereső aránya magasabbá vált, mint a férfiaké.

2024-ben nem áll rendelkezésre jelenleg adat.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	65	6
2017	65	7
2018	77	4
2019	65	2
2020	54	2
2021	53	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Megvizsgálva a női pályakezdő álláskereső számát, látható, hogy mindegyik évben a töredéke volt a nyilvántartott álláskeresőknél. Kezdetben ez az érték 9,23% volt, amely lecsökkent 5,66 %-ra.

Az idei évben ez az adat közel 4 % körüli értéket képvisel.

Az adatok alapján elmondható, hogy nőket érintő pozitív változások ellenére továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a fejezet elején említett három kategóriába tartozó nők csoportjaira. Ezek ugyanis még kezdetleges és megerősítést, valamint további, szervezett támogatást igénylő változásoknak tekinthetők.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Családsegítő Szolgálat folyamatos tájékoztatást ad az érdeklődőknek a foglalkoztatást segítő programokról, képzésekről. A Derecskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya munkába állást segítő tevékenységet is ellát.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.

A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése. Esztáron a közfoglalkoztatásba történő bevonás az egyik lehetőség.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos helyzetével nemcsak foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is találkozhatunk. Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25% különbség tapasztalható a férfiak javára. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik. Bérkülönbség településünkön hátrányos megkülönböztetés miatt nincs, mivel a férfiak és a nők az Önkormányzat érdekkörébe tartozó intézményeknél azonos illetménnyel kerülnek foglalkoztatásra.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	293
2017	1	61	287
2018	1	46	272
2019	1	47	285
2020	1	39	275
2021	1	33	269

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen 1 fő betöltött védőnő álláshely van. A 4.3. pontban is említettek alapján elmondható, hogy a csökkenő születendő gyermekek száma alapján, csökken az átlagos gyermekek száma is védőnőnként. 2016-ban a 0 és 14 közötti gyermekek száma szakemberenként 293 fő volt. Ez az érték 2021-re 24 fővel, összesen 8,19 %-kal csökkent le az értéke.

A fenti adatokhoz viszonyítva a 2024-ben mért értékek növekedést mutatnak, hiszen az átlagosan születendő gyermekek száma 15-16 fő. A 0-3 év közötti gyermekek száma 44 fő, az átlagos gyermekszám védőnőnként 289 fő.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	7	7
2021	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	0	0	7	7	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az előzőekhez említetten Esztárban 2019 óta Mini Bölcsőde működik, ahol a férőhelyek száma 7. Az intézmény jelenleg is maximális létszámmal működik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A településen 1 védőnő tevékenykedik főállásban. Az átlagos gyermekszámot tekintve a szakember megfelelő segítséget tud nyújtani a családoknak. Együttműködése a háziorvossal és a gyermekjóléti és családsegítő szakemberekkel jó. Egészségügyi ellátásuk terén nincs feltárt hiányosság, a szolgáltatásokhoz hozzáférnek. Egyedüli negatívumként mondható el, hogy bár a Tanácsadó épülete és a benne található bútorok, berendezési tárgyak alapvetően jelenleg is alkalmasak a feladatok elvégzésére, de az eszközök régiessége, elavultsága miatt előbb-utóbb szükségessé válik ezek felújítása, cseréje, az épület javítása. Így az itt végzett szakmai munka színvonalának emelkedése is lehetővé válhatna.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Családon belüli erőszak kismértékben előfordul. A családsegítők, védőnők, áldozatvédelmi tevékenységek elérhetőek, bejelentés esetén a törvény adta lehetőségekkel élnek és segítenek a bajbajutottakon. Havi egy alkalommal az esetleges áldozatok részére pszichológiai tanácsadás megszervezése indokolt lehetne.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen nincs anyaothton, illetve családok átmeneti otthona. A szolgáltatás elérhető Debrecenben a helyi családsegítő, illetve a körzeti megbízott közreműködésével.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők szerepe a vizsgált időszakban erőteljesebb. Több szerepet vállalnak a helyi közügyek tekintetében. A helyi képviselő-testület tagjainak számában a nők aránya a jelenlegi ciklusban magasabb értéket képvisel. A településen az intézmények élén több nő áll, mint férfi, jelenleg nő az iskolaigazgató, a háziorvos, az óvodavezető, az idősek otthona vezetője és a jegyző is. Így lehetőségük nyílik, hogy a nők érdekeit megfelelően képviseljék a település döntéshozatalában.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra bízta, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevésbé ismer el aktív munkavégzőként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez társadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni. Gyermekgondozást követően a munkaerőpiacra történő visszakerülés az ország valamennyi településén jelenthet problémát a kismamáknak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése. Általuk az adatgyűjtés módszerének megtervezése, kivitelezés és a begyűjtött adatok elemzése, frissítése és kezelése folyamatosan.
A nők elleni erőszak esetleges áldozatai számára a pszichológus igénybevétele csak részben megoldott.	A nők elleni erőszak esetleges áldozatai részére havi egy alkalommal, pszichológussal való találkozás lehetőségének biztosítása.
GYES-ről, GYED-ről visszatérő édesanyák munkába állásának nehézségei.	A munkába állás, a beilleszkedés segítése, empátikusabb hozzáállás a kisgyermekesek problémáihoz.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek háttérében az időskorúak számának és számarányának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Bár hazánk demográfiai állapotjellemzői igen kedvezőtlenek, nem tartozunk a kirívóan öreg korösszetételű országok közé.

Az elkövetkező években az európai társadalmak egyre növekvő mértékben fognak szembesülni a demográfiai idősödésből fakadó hatásokkal és problémákkal. A demográfiai változások

vizsgálatakor jól követhető, hogy a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik a '60-as évek óta. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességen belüli aránya.

Az idős állampolgárok számára is biztosítani kell az esélyt az aktív életre, az önmegvalósításra. Ez az egyének és a társadalom érdeke, az egészség- és a szociálpolitika összehangolása, a megfelelő szolgáltatások biztosítása, a közösségi erőforrások mozgósítása jelentős előrelépést biztosít e területen. Társadalmi szemléletváltás a feltétele annak, hogy az időskort, mint tevékeny és hasznos életszakaszt lássa az emberek többsége, ehhez szükséges a helyi média elkötelezettsége és tájékoztató munkája. Az idősek életminőségének javításához kiemelten fontos az egészségügyi és szociális intézményrendszer egyes elemeinek fejlesztése, az alapellátás és szociális intézmények idősbaráttá tétele.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	222	244	90,98%
2017	231	248	93,15%
2018	243	241	100,83%
2019	252	248	101,61%
2020	251	248	101,21%
2021	266	233	114,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a 65 év feletti aránya az összlakosság közel 21%-a a 2021. évi adatokat figyelembe véve. Még jellemzőbb a következő tábla adatsorai, amely a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja meg nemek szerinti megoszlásban.

2022. évben történő népszámlálás adatai alapján a 65 év feletti állandó lakosok száma 278 fő, míg a 15 évesnél fiatalabb korúak lakosok száma 202 fő volt, amely az öregedési index növekedését eredményezte. Ez a növekedési mutató az idei évre is jellemző.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	136	204	340
2017	130	204	334
2018	129	206	335
2019	134	206	340
2020	131	204	335
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ebből látható, hogy a településen a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya még magasabb arányszámokat mutat, mint a kormegoszlás alapján. Az idősök, nyugdíjasok között megállapítható, hogy magasabb a nők száma, mint a férfiaké.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	4	0	95	137	0	24	n.a.
2017	4	0	91	143	0	23	2
2018	5	0	97	146	0	23	1
2019	5	0	97	146	0	21	1
2020	5	0	96	150	0	19	1
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;*

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	65	65	77	65	54	53
41-45 év (TS 042)	Fő	6	6	11	8	1	3
	%	9,23%	9,23%	14,29%	12,31%	1,85%	5,66%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	7	9	6	5	4
	%	6,15%	10,77%	11,69%	9,23%	9,26%	7,55%
51-55 év (TS 044)	Fő	14	7	12	6	2	1
	%	21,54%	10,77%	15,58%	9,23%	3,70%	1,89%
56-60 év (TS 045)	Fő	4	7	11	10	9	10
	%	6,15%	10,77%	14,29%	15,38%	16,67%	18,87%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	8	12	20	21	19
	%	7,69%	12,31%	15,58%	30,77%	38,89%	35,85%
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A településen élő idősebb korosztály (jellemzően az 55 év felettiek) munkaerő-piaci mutatói rávilágítanak arra, hogy a korosztályban emelkedik a munkanélküli és a tartós munkanélküliek száma. A 61 éves, vagy afeletti álláskeresők száma a vizsgált időszak végére eléri az álláskeresők 35,85%-át.

Ez az adat jellemzi a következő évek értékeit is, melyek növekvő tendenciát mutatnak.

b) *tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;*

A településen két Nappali Klub is működik, így a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés adott, az idősek részére is hozzáférhetőek. Az énekkar, könyvtár, hímző szakkör alkalmat biztosít ezen irányú érdeklődés kielégítésére. Ugyancsak tevékenyen kiveszi a részét e korosztály aktív magja a helyi szórakoztatásban.

A Társulásban működő Idősek nappali klubja számos rendezvényen szórakoztatja a helyieket előadásaikkal, illetve az Országos Nyugdíjas Ki-Mit Tud Vetélkedő is kitűnő eredményeket értek

el. Egyéb kulturális, közművelődési szolgáltatások – színház, mozi, múzeum – legközelebb Berettyóújfaluban, illetve Debrecenben a vármegyeszékhelyen található.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A legtöbb vállalkozásnál kevésbé, vagy egyáltalán nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását.

Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében. A hatályos jogszabályi előírások a nyugdíjas foglalkoztatást most már 5 évvel kitolják, s egyébként is megnehezítik a már nyugdíjba vonultak számára is. A nyugdíjas foglalkoztatást szabályozó jogszabályok enyhítése folyamatban van. Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése településünkön nem fordult elő.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés.

Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférését, különösen a gyógyászati segédeszközökkel közlekedőkét, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	222	52	76	89
2017	231	51	73	87
2018	243	53	70	89
2019	252	53	68	89
2020	251	52	67	87
2021	266	51	62	86

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

2024-ben a nappali ellátásban részülő 65 év felettiak száma 53 fő, a házi segítségnyújtásban részesülők száma 46 fő, a szociális étkeztetésben részülők száma pedig 61 fő.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősök többségének a kultúrára, szórakozásra már nagyon kevés pénz jut, az egyre növekvő rezsiköltségek, gyógyszerkiadások miatt nemigen gondolnak szórakozásra. Igyekeznek kihasználni a Nyugdíjas Klub adta lehetőségeket, ahol ingyenesen vagy nagyon kedvezményesen jutnak kulturális és szórakozási lehetőséghez

c) idősök informatikai jártassága;

Elmondható, hogy az idősebb korosztály kevésbé jártas az informatika területén, az új eszközök használatának megtanulása nehézséget jelent számukra.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti programokra lehetőséget ad tavasszal a Nőnap, nyáron az Esztári Lecsőfesztivál, ősszel a szürethez kapcsolódó Idősök napja, valamint télen a Falukarácsony. Ezeken a rendezvényeken a legkisebbektől kezdve a legnagyobbakig képviseltetik magukat

településünk lakói. Az óvodások, az iskolások, a táncsoport tagjai, a nyugdíjasok műsoraikkal színesítik a rendezvényeket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket a Nyugdíjas klub közössége fogja össze. Napi rendszerességgel tartanak összejöveteleket, kvíz és vetélkedő napokat a közösségi színtérben. Az épületben klubszoba, pihenőszoba és külön mosdó helyiség biztosított számukra.

Rendszeresen részt vesznek vármegyei és területi nyugdíjas találkozókra, illetve a településen szervezett rendezvényeken is. Minden évben egy alkalommal megrendezik a Pogácsafesztivál nevű eseményt, melyre mindig nagyszámú az érdeklődés.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősebb korosztály számítógép és internet használata - az intézkedések ellenére – továbbra is alacsony.	Az igényfelmérés megszervezése a téma iránt az idősek körében. Igény felmerülése esetén egy számítógépes ismereteket nyújtó tanfolyam megszervezésére pályázati források bevonásával. Ehhez kötődő pályázatok figyelése.
Az idősek körében alacsony az egyházi nappali ellátás igénybevétele.	Idősek körében a szolgáltatási körülmények feltérképezése a nappali ellátás alacsony igénybevétele kapcsán. Ez által az alacsony igénybevétel okainak felderítése és célzott intézkedés kialakítása a probléma megoldására
A bentlakásos ellátást szolgáltató intézménynek alacsony a biztosított férőhelyek száma.	Esztári Református Idősek Otthona és Gondozó Szolgálat befogadóképességének növelése. Ehhez kötődő pályázatok figyelése.
A bentlakásos ellátást igénybe vevő időskorúak számára alacsony a fejlesztő szakemberek számának foglalkoztatása.	Részmunkaidőben gyógytornász, mentál higiénés szakember alkalmazása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élő emberek a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat megannyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. **Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2022) adatai szerint 273 558 ezer fogyatékkal élő ember van.**

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	27	35	62
2017	26	31	57
2018	19	30	49
2019	22	28	50
2020	21	27	48
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásban részesülők aránya évről évre csökken.

Elmondható, hogy több megváltozott munkaképességű nő részesül ellátásban, mint férfi.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	8
2017	8
2018	7
2019	7
2020	5
2021	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma is csökkenő tendenciát mutat. 2021-ben 5 fő személy élt az ellátás lehetőségével. **2024-ben szintén 5 fő a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma.**

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezmény kimondja, hogy a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát - lehetőség szerint - biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

A településen a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A foglalkoztatásukat nehezítik a széleskörű fogyatékossgai típusok és fokozatok. A különböző fogyatékossgai típusok más-más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről.

Esztáron **2022-ben** a PIREHAB Nonprofit Kft. által **volt biztosított a védett foglalkoztatás, jelenleg a társaság már nem működik.**

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Esztár Község Önkormányzathoz, információk szerint nem érkezett megkeresés olyan ügyben, amikor hátrányos megkülönböztetés érte volna a foglalkoztatás vagy egyéb más területen a fogyatékkal élő személyeket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Az Esztár-Kismarja Család- és Gyermejjóléti Szolgálat kíséri figyelemmel. Szükség esetén a házi segítségnyújtás is biztosított. Valamint a fogyatékosok nappali intézménye a Református Egyházközség által programokat biztosít számukra.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők eltérő típusú pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülnek, melyek többségét a Magyar Államkincstárnál igénylik a jogosultak, mozgáskorlátozott igazolványt, pedig igényelni az illetékes Járási Hivatalnál lehet. A mozgáskorlátozottak gépkocsi vásárláshoz történő pénzbeli támogatást (új, használt jármű vétele, illetve meglévő átalakítása) a Vármegyei Kormányhivatal nyújt az igénylő kérelme alapján.

Így, mivel nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik a lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata, az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Továbbá vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek. A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékkal élő emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Településünkön a háziorvosi, védőnői szolgálat látja el az egészségügyi alapszolgáltatásokat. A szakorvosi járóbeteg ellátás Berettyóújfaluban, vagy Debrecenben érhető el.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Esztár település önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége mozgáskorlátozottság szempontjából akadálymentesített. A látás károsodottak számára egyedül az

önkormányzat hivatali épülete akadálymentesített, melynek 2010. évben megvalósított pályázat révén jelnyelvi segítséggel együtt akadálymentesítettsége komplexszé vált.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettségével kapcsolatosan nem áll rendelkezésre adat.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek akadálymentesítettségével kapcsolatosan nem áll rendelkezésre adat.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Közösségi közlekedés, járdák, parkok nem akadálymentesek.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatásokat, a fogyatékosok nappali intézményét a Református Egyházközség biztosítja a településen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Rendkívüli települési támogatás formájában pénzügyi segítséget biztosít az önkormányzat – hallókészülékek, közlekedést segítő eszközök vásárlásában.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Intézményeinkben teljes akadálymentesség valósult meg. Akadálymentesek az orvosi rendelők, az oktatási intézmények, a közösségi színtér is. A közösségi programokon való részvétel minden szempontból biztosított.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Közlekedésük szempontjából a járdák felújítása egy nagyon fontos feladat, ami pályázati segítségekkel fokozatosan megvalósul

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányos az adatgyűjtés a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett, az érintett csoportok érdekvédelmi, képviseletének aktív bevonásával szükséges bővíteni az információs partnerséget arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a hátrányos helyzetű csoportok számára, illetve mennyire veszik igénybe azokat. Az adatgyűjtés módszerének kialakítása, megvalósítása és az adatbázis kialakítása, kezelés, folyamatos frissítése a feldolgozott adatok alapján.
A település honlap nem akadálymentesített	Egy új honlap készítése, mely akadálymentesített. 2023-ban megvalósult, új települési honlap készült, mely akadálymentesített.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem megfelelő minőségi utak, járdák.	Belterületi útjaink javítása. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.
Korszerű, komfortos egészségügyi intézmény hiánya.	Új komplex egészségügyi intézmény létrehozása, ehhez kapcsolódóan megfelelő pályázati lehetőség keresése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Településünkön a civil szervezetek, egyesületek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság szívesen vesz részt a civil szervezetek programjain. Esztár Község Önkormányzata minden évben a költségvetése terhére támogatja a szervezetek működését, valamint rendezvényeiket.

Az önkormányzat a szervezeteket helyiség biztosításával is segíti. Több alkalommal ad helyszínt a kiállításoknak, megnyitó ünnepségeknek, bálóknak, rendezvényeknek. Emellett az önkormányzat közművelődési intézménye, a Művelődési Központ is biztosít helyszínt a rendezvényeknek, valamint állandó találkozóhelyet több szervezetnek. Ezen helyszínek is elősegítik, hogy a község lakói könnyen és ingyenesen hozzáférhessenek a kulturális programokhoz és szolgáltatásokhoz.

A településen rendszeresen működő szakkörök: Bazsarózsa Hímző szakkör, Szövő szakkör, amelyek jelenleg 5-5 taggal működnek.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen az alábbi civil szerveződések működnek, amelyek összefogják a helyi lakosokat és programjukkal segítik a közösségi életet.

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Irinyi Károly Alapítvány	oktatás	gyerekek	iskolai évfázók alkalmával rendszeres, anyagi támogatás a gyermekek részére
Esztár Fejlődéséért Alapítvány	hagyományőrzés, kulturális programszervezés, beruházások megvalósítása	gyerekek, nők, idősek	programszerzés alkalmával rendszeres
Összefogás Esztárért Egyesület	közösségfejlesztés	komplex	rendezvények, fórumok alkalmával
Bihar – Sárrét Vidékfejlesztési Egyesület	vidékfejlesztés	komplex	programszerzés alkalmával rendszeres
Bihari Szociális Szolgáltató Központ	család- és gyermekvédelem	gyerekek, nők, idősek	programszerzés alkalmával eseti
Magyar Vöröskereszt Területi Szervezete	egészségmegőrzés	komplex	programszerzés alkalmával rendszeres
Blondy FC Esztár Sport Egyesület	sport	gyerekek	programszerzés alkalmával rendszeres
Esztári Református Egyházközség	társadalmi, lelki	mélyszegénységben élők/, idősek	programszerzés alkalmával rendszeres

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Esztár Község Önkormányzata mindig igyekezett jó kapcsolatot ápolni a térségi településekkel, melyre jó példa, hogy konzorciumban, 5 települést felölelő (Esztár, Kismarja, Hajdúbajos, Mezőpeterd, Hajdúsámson) közös projektben vett részt konzorciumvezetőként, mely a települések hátrányos helyzetű lakosai számára képzési lehetőséget biztosított.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Esztáron Roma Nemzeti önkormányzat működik, mely partnerségi kapcsolatot igyekszik kialakítani a helyi társadalmi szervezetekkel, intézményekkel, az egyházzal.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A helyi civilszervezetek átfogó célja, olyan rendezvények programok megszervezése, amely elősegíti az esélyegyenlőséget.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem vesznek részt az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP elkészítése, illetve a következtetések levonásának áttekintése közösen. A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A település honlapján az anyag előrehaladásáról folyamatosan tájékoztatást adunk és észrevételi lehetőséget biztosítunk. Elfogadása előtt a helyi honlapon és újságban hirdetjük meg.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
	Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés és igénybevételre vonatkozó adatgyűjtés hiánya;	Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés és igénybevételének mérése és értékelése.
	A 21-25 év és az 31-40 év közötti munkanélküliek számának emelkedése és a tartós munkanélküliek között magas a nők aránya.	Az állami, illetve önkormányzati intézményekben a tartós munkanélküli nők munkanélküliek foglalkoztatása.
	A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében alacsony a versenyképes képzettség.	A munkaerő piacra való becsatlakozás elősegítése.
	Nem ismert a magát romának valló lakosság száma.	Szükséges adatok gyűjtése, feldolgozása. 2022-ben a népszámlálás alkalmával felmérésre került a magát romának valló lakosság száma.
Gyermekek	Nő az SNI-s tanulók száma a településen.	Gyógypedagógus fő-, vagy részmunkaidőben történő alkalmazása. Részben megvalósult! Gyógypedagógus megbízással részmunkaidőben végez tevékenységet a helyi óvodában.
	Kevés a logopédus és más fejlesztő/segítő szakember óraszama a gyerekek szükségleteihez képest.	Magasabb logopédus/fejlesztő/segítő óraszám biztosítása.

	Magas tanulói osztálylétszámok miatt szükséges lenne pedagógiai asszisztens alkalmazása.	Pedagógiai asszisztens alkalmazása fő-, esetleg részmunkaidőben a helyi általános iskolában. Jelenleg két fő pedagógiai asszisztens is alkalmazás alatt áll a helyi általános iskolában.
	Iskola alsó és felső tagozata évek óta külön telephelyen működik.	Az iskola telephelyeinek integrálása. Pályázati lehetőség útján a következő években sor kerül az iskola telephelyeinek integrálására.
	Iskolai udvari játékok hiánya.	EU szabványnak megfelelő iskolai udvari játékok beszerzése.
	Az óvoda udvar árnyékolása továbbra sem megoldott;	Árnyékolás kialakítása az óvoda udvarán pályázati forrásból.
	Az Önkormányzati Konyha Étkezője méreténél fogva nem alkalmas a magas létszámú osztályok étkeztetésére;	Önkormányzati konyha bővítése, átalakítása célzott források bevonásával. A cél elérése érdekében pályázatot nyújtott be az önkormányzat. Jelenleg elbírálásra vár.
	Óvoda udvar homokos terének fedésének a hiánya;	Óvoda udvar egy részének műfűvel való ellátása.
	Óvoda belső berendezése, bútorzata elhasználódott, sérültek és elöregedtek;	Új bútorzat beszerzése.
	Az Óvoda átadása óta, az intézmény padlózata, még nem esett át felújításon.	Óvoda padlózatának felújítása.
Idősek	Az idősebb korosztály számítógép és internet használata rendkívül alacsony;	Az igényfelmérés és számítógépes ismereteket nyújtó tanfolyam megszervezésére
	Az idősek körében alacsony az egyházi nappali ellátás igénybevétele.	A szolgáltatási körülmények feltérképezése a nappali ellátás alacsony igénybevétele kapcsán.
	A bentlakásos ellátást szolgáltató intézménynek alacsony a biztosított férőhelyek száma.	Esztári Református Idősek Otthona és Gondozó Szolgálat befogadóképességének növelése. Ehhez kötődő pályázatok figyelése.

	A bentlakásos ellátást igénybe vevő időskorúak számára alacsony a fejlesztő szakemberek számának foglalkoztatása.	Részmunkaidőben gyógytornász, mentál higiénés szakember alkalmazása.
Nők	Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés.	Adatgyűjtés módszerének megtervezése, kivitelezés és a begyűjtött adatok elemzése.
	A nők elleni erőszak esetleges áldozatai számára a pszichológus igénybevétele csak részben megoldott.	A nők elleni erőszak esetleges áldozatai részére havi egy alkalommal, pszichológussal való találkozás lehetőségének biztosítása.
	GYES-ről, GYED-ről visszatérő édesanyák munkába állásának nehézségei.	A munkába állás, a beilleszkedés segítése.
Fogyatékkal élők	A település honlap nem akadálymentesített.	Új honlap készítése, mely már akadálymentesített. 2023-ban megvalósult, új települési honlap készült, mely akadálymentesített.
	Hiányos az adatgyűjtés a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Nem megfelelő minőségi utak, járdák;	Belterületi útjaink javítása.
	Korszerű, komfortos egészségügyi intézmény hiánya.	Új komplex egészségügyi intézmény létrehozása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák *a helyi közösségi életbe beintegrálódnak.*

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők *életkörülményei javulnak.*

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek *biztonságos jövőjét.*

Folyamatosan odafigyelünk az idősek *egészségügyi és mentális állapotára.*

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, *a munkaerőpiacon való részvételt.*

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők *közösségi életbe való bevonására*

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

1/a. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Roma lakosság számának felmérése
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem ismert a magát romának valló lakosok száma.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Pontos felmérés a roma lakosság számáról
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A magát romának valló lakosság teljes feltérképezése Felmérés megszervezése, ehhez a törvényi keretek betartása mellett módszerek hozzárendelése, adatok folyamatos frissítése az adatgyűjtő és –elemző munkacsoport által.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A roma lakosság számának ismerete
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, infrastruktúra
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	társadalmi együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Lezárva: 2022-ben a népszámlálás alkalmával felmérésre került a magát romának valló lakosság száma.

2/a. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Magasabb logopédus és gyógypedagógus óraszám biztosítása az oktatási intézményekben.
B	Feltárt probléma megnevezése	Az Epreskert óvodában jelenleg alkalmazott logopédus és gyógypedagógus alacsony óraszámúban vannak alkalmazva.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Legalább heti 10 órában (részmunkaidőben) foglalkoztatott logopédus és gyógypedagógus.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közüktatási Esélyegyenlőségi Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Magasabb logopédus és gyógypedagógus óraszám biztosítása, ennek érdekében pályázatok figyelése, és célzott források bevonása, amennyiben lehetőség nyílik rá.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 20.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	munkaköri leírás
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés fenntartása a továbbiakban is indokolt, így az intézkedés határideje: 2027. 12. 20-ra módosult.

2/b. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Önkormányzati konyha bővítése, átalakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az Önkormányzati Konyha Étkezője méreténél fogva nem alkalmas a magas létszámú osztályok étkeztetésére. Az épület korszerűtlen és felújítást igénylő.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egy, olyan intézményi konyha kialakítása, amely mind épületében, mind berendezésében korszerű és tágas, komfortos az ott étkező gyermekcsoportok számára.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közüktatási Esélyegyenlőségi Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Önkormányzati konyha bővítése, átalakítása célzott források bevonásával. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.12.20.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	benyújtott pályázat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Megvalósításához szükséges saját erő mértéke, humán erőforrás, valamint és pályázati/pénzügyi forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	állagmegóvás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A cél elérése érdekében pályázatot nyújtott be az önkormányzat. Jelenleg elbírálásra vár.

2/c. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Az óvoda udvar árnyékolásának megoldása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Az óvoda udvar árnyékolása továbbra sem megoldott további fejlesztést, beavatkozást kívánnak.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az óvoda udvar árnyékolása, a melegebb hónapokban a kinti programok komfortosabbá tétele a gyermekek számára.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Célzott források bevonása. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	benyújtott pályázat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Megvalósításához szükséges saját erő mértéke, humánerőforrás, valamint és pályázati/pénzügyi forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés határideje: 2026. 12. 31-re módosult.

2/d. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Fő-, vagy részmunkaidős pedagógiai asszisztens alkalmazása
B	Feltárt probléma megnevezése	Nő az SNI-s tanulók száma a településen, így az oktatási intézményekben indokoltta vált a pedagógiai asszisztens alkalmazása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Fő-, vagy részmunkaidős pedagógiai asszisztens alkalmazása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közükatatási Esélyegyenlőségi Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Iskolaigazgató
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.12.20.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	munkaköri leírás
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Jelenleg két fő pedagógiai asszisztens is alkalmazás alatt áll a helyi általános iskolában. Az intézkedés határideje: 2027. 12. 20-ra módosult.

2/e. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Óvoda udvar homokos terének átalakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az óvoda udvar jelentős része homokos terület, mely sok szempontból hátrányos a gyermekek számára.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Udvar homokos területének átalakítása/fedése gyermekbarát megoldással.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közüktatási Esélyegyenlőségi Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	benyújtott pályázat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés határideje: 2026. 12. 31-re módosult.

2/f. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Iskola alsó és felső tagozatának egy telephelyen történő működése
B	Feltárt probléma megnevezése	Iskola alsó és felső tagozata évek óta külön telephelyen működik, mely sok esetben nehezíti meg a gyermekek és a pedagógusok mindennapjait. Illetve a növekvő létszám miatt, az alsó tagozatosak számára, a jelenlegi épület méreti adottságait tekintve kicsinek bizonyul.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az iskola telephelyeinek integrálása. A régi tornaterem átalakítása, tantermek kialakítása az alsó tagozatos iskolás gyermekek számára.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közüktatási Esélyegyenlőségi Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Iskolaigazgató
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.12.20.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	benyújtott pályázat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Pályázati lehetőség útján a következő években sor kerül az iskola telephelyeinek integrálására. Az intézkedés határideje: 2027. 12. 20-re módosult.

2/g. A gyermekek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Óvoda belső berendezésének, bútorzatának és padlózatának felújítása, cseréje
B	Feltárt probléma megnevezése	Óvoda belső berendezése, bútorzata elhasználódtak, sérültek és előregedtek; Az Óvoda átadása óta, az intézmény padlózata, még nem esett át felújításon.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Új bútorzat beszerzése, illetve a padlózat felújítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közüktatási Esélyegyenlőségi Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	benyújtott pályázat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés határideje: 2026. 12. 31-re módosult.

3/a. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Nemekre érzékeny adatgyűjtés
B	Feltárt probléma megnevezése	Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A munkacsoport működtetése által az adatgyűjtés módszerének megtervezése, kivitelezés és a begyűjtött adatok elemzése, frissítése és kezelése folyamatosan.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	munkaterv
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, infrastruktúra
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés fenntartása továbbiakban is indokolt. Az intézkedés határideje: 2026. 12. 31-re módosult.

3/b. A nők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Pszichológus alkalmazása
B	Feltárt probléma megnevezése	A nők elleni erőszak esetleges áldozatai számára pszichológus igénybevétele csak részben megoldott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők elleni erőszak esetleges áldozatai részére havi egy alkalommal, pszichológussal való találkozás lehetőségének biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Havi egy alkalommal pszichológus alkalmazása és fogadóóra kialakítása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Családsegítő munkatárs
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	megbízási szerződés megkötése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, pénzügyi forrás, infrastruktúra
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés határideje: 2026. 12. 31-re módosult.

4/a. Az idősök esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Gyógytornász és pszichológus alkalmazása az idősök bentlakásos ellátását szolgáltató intézményben
B	Feltárt probléma megnevezése	A bentlakásos ellátást végző intézményben alacsony a gyógytornász foglalkoztatásának óraszám. Jelenleg pszichológus nincs foglalkoztatva.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Cél, hogy a bentlakásos intézményben élő ellátottak heti több alkalommal részesüljenek fejlesztő foglalkozásban, gyógytornász és pszichológus által.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Heti legalább két alkalommal pszichológus és gyógytornász alkalmazása. Ehhez célzott források figyelése és lehetőség szerint ezek lehívása a megvalósítás érdekében.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	megbízási szerződés megkötése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az intézkedés megvalósításához első sorban humán és pénzügyi erőforrás szükséges.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Felülvizsgálat során létrehozott új intézkedés.

4/b. Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Az idősek bentlakásos ellátását szolgáltató intézmény férőhelyeinek bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek bentlakásos ellátását szolgáltató intézmény alacsony férőhellyel rendelkezik.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézmény férőhelyeinek bővítése a rendelkezésre álló épület bővítésével, a nagyobb befogadóképesség elérése érdekében.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A bentlakásos intézmény bővítése, átalakítása célzott források bevonásával. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Intézményvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027.12.20.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	benyújtott pályázat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Megvalósításához szükséges saját erő mértéke, humánerőforrás, valamint és pályázati/pénzügyi forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	állagmegóvás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Felülvizsgálat során létrehozott új intézkedés.

4/a. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Akadálymentes a honlap megvalósítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Jelenleg az önkormányzat honlapja nem akadálymentes.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egy új akadálymentes települési honlap megvalósítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	benyújtott pályázat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Intézkedés lezárva. 2023-ban megvalósult, új települési honlap készült, mely akadálymentesített.

4/b. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés
B	Feltárt probléma megnevezése	Hiányos az adatgyűjtés a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Adatgyűjtés módszerének kialakítása, megvalósítása, egy adatbázis kialakítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az adatgyűjtés módszerének kialakítása, megvalósítása és az adatbázis kialakítása, kezelés, folyamatos frissítése a feldolgozott adatok alapján.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	munkaterv
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, pénzügyi forrás, infrastruktúra
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi fenntarthatóság
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés határideje: 2026. 12. 31-re módosult.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A 2024. évi felülvizsgálat során módosított összegző táblázat, a Helyi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Integrált Egészségház létrehozása	A jelenlegi Tanácsadó és Gyermekjóléti Szolgálat épülete rendkívül leromlott állapotban van. Felújítása már nem gazdaságos. Terveink között szerepel egy új Egészségház építése pályázati forrás bevonásával. Az új Egészségház magába foglalná a jelenlegi szolgáltatásokat, illetve az orvosi ellátást is.	Új épület létrehozása és védőnői ellátás, orvosi ellátás, gyermekjóléti szolgálat részére	Esztár Község Önkormányzata Gazdasági Programja	nem releváns	Új Egészségház építése célzott források bevonásával. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.	Polgármester	2027. 12. 20. (hétfő) A korábban beadott pályázatok nem jártak eddig sikerrel.	benyújtott pályázat	a beruházás megvalósításához szükséges saját erő mértéke és pályázati forrás	államgépővás	nem releváns
2	Közúti gyalogos közlekedés javítása	Több helyen rossz állapotúak a járdák és a mellékutak.	Akár mozgáskorlátozottként könnyebb közlekedési lehetőség megvalósítása.		nem releváns	Célzott források rendelése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés.	Polgármester	2027. 12. 20. (hétfő)	benyújtott pályázat	Humán, pénzügyi és technikai erőforrások		nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Magasabb logopédus és gyógypedagógus óraszám	Az Epreskert óvodában jelenleg alkalmazott logopédus és	Legalább heti 10 órában (részmunkaidőben) foglalkoztatott	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	Az Epreskert óvodában jelenleg alkalmazott	Polgármester, Intézményvezető	2027. 12. 20. (hétfő) Az intézkedés fenntartás a	munkaköri leírás	Pénzügyi forrás	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns

	biztosítása az oktatási intézményekben	gyógypedagógus alacsony óraszámokban vannak alkalmazva.	logopédus és gyógypedagógus.			logopédus és gyógypedagógus magasabb óraszámokban történő alkalmazása Magasabb logopédus és gyógypedagógus óraszám biztosítása, ennek érdekében pályázatok figyelése, és célzott források bevonása, amennyiben lehetőség nyílik rá.		továbbiakban is indokolt				
2	Fő-, vagy részmunkaidős pedagógiai asszisztens alkalmazása	Nő az SNI-s tanulók száma a településen, így az oktatási intézményekben indokoltá vált a pedagógiai asszisztens alkalmazása.	Fő-, vagy részmunkaidős pedagógiai asszisztens alkalmazása	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	Célzott források rendelkezése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés.	Polgármester, Iskolaigazgató	2027. 12. 20. (hétfő) Elvégezve Az intézkedés fenntartása a továbbiakban is indokolt.	munkaköri leírás	Pénzügyi forrás	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns
3	Önkormányzati konyha bővítése, átalakítása	Az Önkormányzati Konyha Étkezője méreténél fogva nem alkalmas a magas létszámú osztályok étkeztetésére. Az épület korszerűtlen és felújítást igénylő.	Egy, olyan intézményi konyha kialakítása, amely mind az épületében, mind berendezésében korszerű és tágas, komfortos az ott tartózkodó és felújítást igénylő gyermekecsoportok számára.	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	Önkormányzati konyha bővítése, átalakítása célzott források bevonásával. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.	Polgármester	2027. 12. 20. (hétfő) A cél érdekében pályázatot nyújtott be az önkormányzat.	benyújtott pályázat	Megvalósításához szükséges saját erő mértéke, humán erőforrás, valamint és pályázati/pénzügyi forrás.	államgégóvás	nem releváns
4	Az óvoda udvar árnyékolásának megoldása	Az óvoda udvar árnyékolása továbbra sem megoldott továbbfejlesztést, beavatkozást	Az óvoda udvar árnyékolása, a melegebb hónapokban kényelmesebb tétel a gyermekek számára.	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	Célzott források bevonása. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés,	Polgármester, Intézményvezető	2026. 12. 31. (csütörtök)	benyújtott pályázat	Megvalósításához szükséges saját erő mértéke, humán erőforrás, valamint és pályázati/pénzügyi	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns

		kívánnak.				a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.				forrás.		
5	Óvoda udvar homokos terének átalakítása	Az óvoda udvar jelentős része területe homokos terület, mely sok szempontból hátrányos a gyermekek számára.	Udvar homokos területének átalakítása/fedése gyermekbarát megoldással.	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	Célzott források rendelkezése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés	Polgármester, Intézményvezető	2026. 12. 31. (csütörtök)	benyújtott pályázat	Pénzügyi és humán erőforrás	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns
6	Iskola alsó és felső tagozatának egy telephelyen történő működése	Iskola alsó és felső tagozata évek óta külön telephelyen működik, mely sok esetben nehezíti meg a gyermekek és a pedagógusok mindennapjait. Illetve a növekvő létszám miatt, az alsó tagozatosak számára, a jelenlegi épület méretei adottságait tekintve kicsinek bizonyul.	Az iskola telephelyeinek integrálása. A régi tornaterem átalakítása, tanterem kialakítása az alsó tagozatos iskolás gyermekek számára.	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	Célzott források rendelkezése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés	Polgármester, Iskolaigazgató	2027. 12. 20. (hétfő) Nyertes pályázati elbírálás.	benyújtott pályázat	Pénzügyi és humán erőforrás	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns
7	Óvoda belső berendezésének, bútorzatának és padlózatának felújítása, cseréje	Óvoda belső berendezése, bútorzata elhasználódtak, sérültek és elöregedtek; Az Óvoda átadása óta, az intézmény padlózata, még nem esett át felújításon.	Új bútorzat beszerzése, illetve a padlózat felújítása.	Közzoktatási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	Célzott források rendelkezése, amennyiben pályázati lehetőség nyílik rá, addig folyamatos pályázatfigyelés	Polgármester, Intézményvezető	2026. 12. 31. (csütörtök)	benyújtott pályázat	Pénzügyi és humán erőforrás	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nemekre érzékeny adatgyűjtés	Nincs nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen.	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése.	nem releváns	nem releváns	A munkacsoport működtetése által az adatgyűjtés módszerének megtervezése, kivitelezés és a begyűjtött adatok	Polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök) Az intézkedés fenntartása továbbiakban is indokolt.	munkaterv	Humán erőforrás, infrastruktúra	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns

						elemzése, frissítése és kezelése folyamatosan.						
2	Pszichológus alkalmazása	A nők elleni erőszak esetleges áldozatai számára pszichológus igénybevétele csak részben megoldott.	A nők elleni erőszak esetleges áldozatai részére havi egy alkalommal, pszichológussal való találkozás lehetőségének biztosítása.	nem releváns	nem releváns	Havi egy alkalommal pszichológus alkalmazása és fogadóóra kialakítása. Ehhez célzott források figyelése és lehetőség szerint ezek lehívása a megvalósítás érdekében.	Polgármester, Családsegítő munkatárs	2026. 12. 31. (csütörtök) Részben megvalósult.	megbízási szerződés megkötése	Humán erőforrás, pénzügyi forrás, infrastruktúra	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns

1	Gyógytornász és pszichológus alkalmazása az idősök bentlakásos ellátását szolgáló intézményben	A bentlakásos ellátást végző intézményben alacsony gyógytornász foglalkoztatásának óraszám. Jelenleg pszichológus nincs foglalkoztatva.	Cél, hogy bentlakásos intézményben élő ellátottak heti több alkalommal részesüljenek fejlesztő foglalkozásban, gyógytornász és pszichológus által.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	nem releváns	Heti legalább két alkalommal pszichológus és gyógytornász alkalmazása. Ehhez célzott források figyelése és lehetőség szerint ezek lehívása a megvalósítás érdekében.	Polgármester, Intézményvezető	2026. 12. 31. (csütörtök)	megbízás szerződés megkötése	Az intézkedés megvalósításához első sorban humán és pénzügyi erőforrás szükséges.	Társadalmi fenntarthatóság	nem releváns
2	Az idősök bentlakásos ellátását szolgáló intézmény férőhelyeinek bővítése	Az idősök bentlakásos ellátását szolgáló intézmény alacsony férőhellyel rendelkezik.	Az intézmény férőhelyeinek bővítése a rendelkezésre álló épület bővítésével, a nagyobb befogadóképesség elérése érdekében.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	nem releváns	A bentlakásos intézmény bővítése, átalakítása célzott források bevonásával. Ennek érdekében folyamatos pályázatfigyelés, a beruházás megtervezése és nyertes pályázat esetén kivitelezése.	Polgármester, Intézményvezető	2027. 12. 20. (hétfő)	benyújtott pályázat	Megvalósításához szükséges saját erő mértéke, humán erőforrás, valamint és pályázati/pénzügyi forrás.	államgrovás	nem releváns

1	Fogyatékkal élők	Hiányos adatgyűjtés	az adatgyűjtés módszerének	nem releváns	nem releváns	Az adatgyűjtés módszerének	Polgármester	2026. 12. 31.	munkaterv	Humán erőforrás, infrastruktúra	társadalmi együttműködések	nem releváns
---	------------------	---------------------	----------------------------	--------------	--------------	----------------------------	--------------	---------------	-----------	---------------------------------	----------------------------	--------------

	vonatkozó adatgyűjtés	fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.	kialakítása, megvalósítása, egy adatbázis kialakítása.			kialakítása, megvalósítása és az adatbázis kialakítása, kezelés, folyamatos frissítése a feldolgozott adatok alapján.		Folyamatban van az adatgyűjtés			révén	
--	--------------------------	---	--	--	--	---	--	-----------------------------------	--	--	-------	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosság szám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az Esztár község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Esztár község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **81/2022.(XII.21.)** számú határozatával elfogadta.

III. Esztár község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **80/2024 (XII.18.)** számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2024.12.18.

A blue circular official stamp of Esztár Község Önkormányzata (Esztár Local Government) is visible. The stamp features a coat of arms in the center and the text 'Esztár Község Önkormányzata' around the perimeter. Below the stamp, there is a handwritten signature in blue ink.

Aláírás

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Esztár Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2024. december 18-án megtartott ülésén készült jegyzőkönyvből

80/2024. (XII 18.) önkormányzati határozat **Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról**

Esztár Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltak szerint Esztár Község Önkormányzata 2023-2028. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta és az jelen határozat 1. sz. melléklete szerinti formában elfogadta.

Határidő: azonnal

Felelős: Szécsi Tamás polgármester

Szécsi Tamás sk.
polgármester

Fekéné Tarcsi Csilla sk.
jegyző

Nagy Edit

A kivonat hitelül: Nagy Edit jegyzőkönyvvezető